

Στέλλα Αγαπίου
2010-2011

Στέλλα Αγαπίου
Πτυχιακή Εργασία
Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011
Εαρινό Εξάμηνο
Υπεύθυνος καθηγητής: Κλήμης Νταλιάνης

Θέμα: Παιδική πορνογραφία: η περίπτωση της Κύπρου, τα κρούσματα, η προστασία των θυμάτων και ο ρόλος των αρμόδιων φορέων

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	Σελ. 3
2. Μεθοδολογία.....	Σελ. 5
3. Επιμέρους Ερωτήματα.....	Σελ. 6
4. Αναγκαιότητα Έρευνας.....	Σελ. 7
5. Υπόθεση Εργασίας.....	Σελ. 8
6. Το Ηλεκτρονικό Έγκλημα.....	Σελ. 9
6.2. Η παιδική Πορνογραφία.....	Σελ. 11
6.3. Σχετικές Θεωρίες.....	Σελ. 16
7. Αναφορές σε κρούσματα στην Κύπρο.....	Σελ. 21
8. Νομοθετικά πλαίσια ανά ήπειρο.....	Σελ. 23
9. Παιδική Πορνογραφία: Η Περίπτωση της Κύπρου.....	Σελ. 24
10. Συμπεράσματα.....	Σελ. 31
11. Βιβλιογραφία.....	Σελ. 33

1. Εισαγωγή

Το δοκίμιο που ακολουθεί, αποτελεί μια θεωρητική προσέγγιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος και συγκεκριμένα της διαδικτυακής παιδικής πορνογραφίας. Γνωρίζοντας πως ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας έχει πλέον πρόσβαση στο διαδίκτυο, η ύπαρξη εγκληματικότητας μέσα στο διαδίκτυο είναι φυσικό επακόλουθο. Μέσα από μια θεωρητική προσέγγιση του προβλήματος θα αναδειχτεί το μέγεθος του προβλήματος σε παγκόσμιο επίπεδο σε σχέση με τα Κυπριακά δεδομένα. Από την μελέτη του προβλήματος προκύπτουν αρκετά ερωτήματα, τα οποία αναφέρονται πιο κάτω, στα οποία δίνονται απαντήσεις μέσα από την ερευνητική διαδικασία που ακολούθησα. Εκτός από τα τελικά συμπεράσματα προτείνω κάποιους πιθανούς τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον περιορισμό και την εξάλειψη του φαινομένου. Οι λύσεις αυτές είναι καθαρά θεωρητικές και έχουν ως βάση την Κύπρο, προσαρμόζοντας την λύση στις ανάγκες και ιδιομορφίες της Κύπρου. Επίσης συμπεριλαμβάνεται μια γενική θεωρητική αναφορά στις ορολογίες της εγκληματολογίας, του ηλεκτρονικού εγκλήματος, στον ορισμό και τους τρόπους προσέγγισης της παιδικής πορνογραφίας καθώς επίσης και στους άμεσα εμπλεκόμενους. Υπάρχει επίσης αναφορά και διαχωρισμός των εννοιών που οι περισσότεροι μπερδεύουν όπως παιδόφιλος με παιδεραστή, σεξουαλική κακοποίηση με παιδεραστία, εκμετάλλευση με κακοποίηση παιδιών κτλ. Στην συνέχεια αναφέρομαι σε θέματα παγκόσμιας εμβέλειας, παραδείγματα από άλλες χώρες, ιστορική αναδρομή στην παιδική πορνογραφία (πως ξεκίνησε, ποιοι οι παράγοντες ανάπτυξής της κτλ), περιπτώσεις χωρών με στατιστικά στοιχεία που δείχνουν την πορεία της παιδικής πορνογραφίας, τα μέτρα που κατά καιρούς εφαρμόζαν κυβερνήσεις για να ελαχιστοποιήσουν το φαινόμενο αυτό, την παγκόσμια βιομηχανία που στήθηκε γύρω από την παιδική πορνογραφία και τους λόγους που είναι μια από τις πιο κερδοφόρες βιομηχανίες που στήθηκαν ποτέ. Επίσης υπάρχει και αναφορά σε περιπτώσεις παιδικής πορνογραφίας όπως αυτά αναδείχτηκαν μέσα από εφημερίδες, έντυπες και διαδικτυακές. Ακόμη με βάση άρθρα από ειδικούς ψυχολόγους, περιγράψω τα διάφορα «προφίλ» που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν μέσα από την παιδική πορνογραφία όπως οι παιδόφιλοι, οι παιδεραστές, οι εκμεταλλευτές όπως επίσης και το child erotica (παιδικό υλικό προς σεξουαλική εκμετάλλευση, όχι απαραίτητα γυμνό) όπως αναφέρεται σε αρκετά επιστημονικά άρθρα [2,3,4,5]. Επίσης αναφέρονται νομοθεσίες που θεσπίστηκαν κατά καιρούς αλλά και περιπτώσεις στις οποίες οι παιδόφιλοι/παιδεραστές κατάφεραν να βρουν πτυχές ώστε να παραβιάσουν τους κανόνες αυτούς χωρίς να διώκονται ποινικά. Το θεωρητικό μου κομμάτι όσον αφορά τα νομοθετικά πλαίσια και την ανάλυση άρθρων τελειώνει με την αναφορά περιπτώσεων ανά το παγκόσμιο για να συγκριθούν αργότερα με τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη δική μου έρευνα στην Κύπρο.

Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται ως ο αιώνας των αλλαγών και της εξέλιξης. Οι επιστήμονες και οι ερευνητές χαρακτηρίζουν την κοινωνία μας ως κοινωνία της πληροφορίας. Μια κοινωνία που χαρακτηρίζεται από πληθώρα πληροφοριών και την ανάπτυξη που επιφέρουν αυτές σε όλους τους τομείς μιας κοινωνίας. Σύμφωνα με τον Frank Webster, οι αλλαγές που έγιναν μπορούν να διαπιστωθούν μέσα από την ανάλυση των 5 ορισμών που χαρακτηρίζουν την κοινωνία της πληροφορίας: την τεχνολογία, την οικονομία, τον επαγγελματικό τομέα, τις χωρικές αλλαγές και την κουλτούρα [1]. Η τεχνολογία και η ανάπτυξή της αποτελούν πρακτικά τον τομέα ο οποίος έπαιξε τον σημαντικότερο ρόλο στην διαμόρφωση και την αλλαγή της κοινωνίας μέχρι σήμερα. Οι τεχνολογικές αλλαγές και τα επιτεύγματα των επιστημών είναι οι χειροπιαστές αποδείξεις που μας δείχνουν τις αλλαγές. Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ανάλυση όπως ο τομέας της κουλτούρας ή της οικονομίας, διότι οι αλλαγές είναι εμφανείς και αναμφισβήτητες. Η κοινωνία της πληροφορίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τεχνολογία, είναι η

υλοποίηση την ιδέας-κλειδί όσον αφορά την επεξεργασία, την αποθήκευση και την μετάδοση πληροφοριών [1]. Τα κοινωνικά δίκτυα και οι εφαρμογές τύπου web 2.0 καθώς και εφαρμογές αυτοματοποίησης διαδικασιών είναι αποδείξεις πως έχουμε περάσει σε μια εποχή που όλα είναι ευκολότερα. Με την εμφάνιση του διαδικτύου όλα πέρασαν από την αναλογική τους μορφή στην ψηφιακή και κατά συνέπεια ένα μεγάλο ποσοστό της καθημερινής ζωής των ανθρώπων μεταφέρθηκε στο διαδίκτυο. Η εγκληματικότητα είναι ένα κομμάτι από την κοινωνία το οποίο αναφέρεται σε παρεκκλίνουσες συμπεριφορές που οδηγούν στην παραβατικότητα, κόντρα στους νόμους και τους κανονισμούς μια κοινωνίας με αποτέλεσμα να διώκονται από τις αρχές. Στην περίπτωση του διαδικτύου, εφόσον ολόκληρη η κοινωνία έχει ενταχθεί στο διαδικτυακό χώρο, είναι αναπόφευκτο να μεταφερθεί και η εγκληματικότητα εκεί. Φυσικά όπως κάθε μορφή παραβατικότητας έτσι και το διαδικτυακό έγκλημα διώκεται ποινικά.

2. Μεθοδολογία

Όπως προανέφερα, η έρευνά μου ξεκινά με ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που συνέλεξα και ανάλυση σχετικών άρθρων και στη συνέχεια ακολουθεί η έρευνα που διεκπεραίωσα, η οποία κατά κύριο λόγο είναι βασισμένη σε ποιοτική μεθοδολογία. Ως κύρια πηγή άντλησης πληροφοριών είναι η αστυνομία και πιο συγκεκριμένα το τμήμα καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος Κύπρου. Το δείγμα μου είναι αστυνομικοί του τμήματος καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος. Πιο συγκεκριμένα το δείγμα μου είναι αστυνομικοί στους οποίους έκανα προσωπικές συνεντεύξεις για να μάθω όσο το δυνατόν περισσότερα για την κατάσταση της Κύπρου στον τομέα καταπολέμησης του ηλεκτρονικού εγκλήματος, τα κρούσματα και τις καταγγελίες που έγιναν σε αναλογία πληθυσμού, το βάθος έρευνας των καταγγελιών, με απώτερο σκοπό τη συλλογή πληροφοριών που απαιτούνται για την σύγκριση της Κύπρου με άλλες χώρες. Επίσης με τις συνεντεύξεις που πήρα από ειδικούς ψυχολόγους σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών, κατάφερα να συλλέξω πληροφορίες για το προφίλ των παιδόφιλων και τους λόγους που συνήθως τους οδηγούν στη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών.

Η έρευνά μου δεν περιορίζεται μόνο στην εξαγωγή συγκριτικών αποτελεσμάτων της Κύπρου με τις άλλες χώρες αλλά υπάρχουν και κάποια επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα τα οποία προσπάθησα να απαντήσω. Με βάση τα όσα μου απάντησαν οι αστυνομικοί και με βάση το νομοθετικό πλαίσιο τόσο της Κύπρου όσο και των άλλων χωρών, προκύπτουν πληροφορίες που με βοήθησαν να προτείνω λύσεις οι οποίες πιθανόν να βοηθήσουν στην επίλυση του προβλήματος.

3. Επιμέρους ερωτήματα

- Για ποιους λόγους αναπτύχθηκε η παιδική πορνογραφία; (Ανωμαλία, εύκολο χρήμα, ανεργία ;). Το συγκεκριμένο ερώτημα θα απαντηθεί μέσα από την μελέτη άρθρων και η προσέγγισή του θα είναι κατά κύριο λόγο βιβλιογραφική. Ένα μέρος του ερωτήματος απαντήθηκε πιο πάνω μέσα από την μελέτη του άρθρου, *Child pornography: an international perspective* [2] ενώ με βάση τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τις συνεντεύξεις, θα μπορώ να συμπεράνω αν ισχύουν τα ίδια και για την περίπτωση της Κύπρου.
- Πώς το διαδίκτυο συμβάλει στην εξάπλωση της παιδικής πορνογραφίας; (Πριν το διαδίκτυο και μετά).
- Μήπως η έξαρση του φαινομένου [6] οφείλεται στην αδράνεια και ανικανότητα της Κυπριακής αστυνομίας απέναντι σ' αυτό το θέμα; Ποιοι είναι οι παράγοντες που εμποδίζουν το έργο της Κυπριακής αστυνομίας;
- Υπάρχει ευθύνη από την πλευρά των θυμάτων; (είτε δε μιλούν είτε ευθύνονται τα ίδια για κάποιες περιπτώσεις ;).
- Κατά πόσο γνωστοποιούνται στους αρμοδίους φορείς οι υποθέσεις και τα κρούσματα παιδικής πορνογραφίας (καταγγελίες, έρευνες κτλ);

4. Αναγκαιότητα έρευνας

Κατά την άποψή μου η διεξαγωγή μιας έρευνας σχετικά με την παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο είναι αναγκαία. Λόγω του ότι οι νέες τεχνολογίες αλλάζουν μέρα με τη μέρα, αναπτύσσονται καινούργιοι τρόποι για να καταφέρνουν οι παραβάτες να εγκληματούν μέσα από το διαδίκτυο. Οφείλουμε σαν κοινωνία να έχουμε απαντήσεις στις προκλήσεις που βρίσκονται μπροστά μας και να τις αντιμετωπίζουμε. Παρόμοιες έρευνες έχουν γίνει στον παρελθόν τόσο στην Κύπρο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά δεν μπορούμε να βασιζόμαστε και να ενεργούμε με στοιχεία που προέκυψαν πριν 5-10 χρόνια δεδομένης της υψηλής, πλέον, διείσδυσης του διαδικτύου στην Κυπριακή κοινωνία. Η συγκεκριμένη έρευνα θα μπορούσε να βοηθήσει τόσο την αστυνομία όσο και τους αρμόδιους φορείς να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα και να βρουν τρόπους αντιμετώπισής τους για να μπορούν να παρέχουν την ασφάλεια που χρειάζονται οι πολίτες σε εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Κατά την άποψή μου, έρευνες που έχουν να κάνουν με το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, πρέπει να επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο αφού τα δεδομένα στο χώρο της τεχνολογίας αλλάζουν συνεχώς και εμείς πρέπει να τα γνωρίζουμε για να προστατευόμαστε ως χρήστες αλλά και να διαμαρτυρόμαστε ως πολίτες όταν νιώθουμε πως απειλούμαστε.

Τέλος, τέτοιου είδους έρευνες είναι πολύ χρήσιμες και σε ανθρώπους που είτε δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρίες σε θέματα εγκληματικότητας στο διαδίκτυο είτε απλά αγνοούν τους κινδύνους. Για παράδειγμα γονείς που δεν έχουν και τόσες πολλές γνώσεις σε θέματα διαδικτύου δεν γνωρίζουν τους κινδύνους που πιθανόν να διατρέχει το παιδί τους όταν μπαίνει στο διαδίκτυο άρα δεν μπορούν να το προστατέψουν. Από την άλλη πλευρά, το παιδί πιθανότατα να μην μπορεί να σκεφτεί τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η εκτός ορίων έκθεση του εαυτού του στο διαδίκτυο με αποτέλεσμα να έρχεται αντιμέτωπο με δυσάρεστες καταστάσεις.

5. Υπόθεση εργασίας

«Η έξαρση του φαινομένου της παιδικής διαδικτυακής πορνογραφίας σε συνδυασμό με τη συνεχόμενη αύξηση κρουσμάτων είναι δυσανάλογη με τον αριθμό των εξιχνιασμένων υποθέσεων. Συνειρμικά οι ευθύνες που υπάρχουν βαραίνουν πρώτα τους αρμόδιους φορείς και μετά τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους».

Το πρώτο μέρος της υπόθεσης εργασίας στηρίζεται στο γεγονός ότι σε ένα άρθρο που ανέφερα πιο πάνω σχετικά με την περίπτωση της Κύπρου (άρθρο του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ο Φιλελεύθερος» στις 4 Μαρτίου 2009 με τίτλο «Ερευνήθηκαν 81 υποθέσεις το 2008»), φαίνεται καθαρά η αύξηση των κρουσμάτων από το 2007 (από άρθρο του Ιορδάνη Κωνσταντινίδη και Γιώργου Μιχαηλίδη, που δημοσίευσε στις 29 Σεπτεμβρίου 2007 η εφημερίδα «Η Σημερινή»). Έτσι ενώ το 2007 στην Κύπρο γνωστοποιήθηκαν 20 κρούσματα, το 2009 έφτασαν τα 81.

Το δεύτερο μέρος της υπόθεσης εργασίας προέκυψε από τη μελέτη δύο άρθρων που αναφέρονται σε περιπτώσεις εμπλοκής δημοσίου προσώπου σε περιπτώσεις παιδικής πορνογραφίας (από το guardian.co.uk του Ewen MavAskill που δημοσιεύτηκε στις 24 Ιουλίου 2010 με τίτλο «Pentagon workers found to have downloaded child pornography» και από το ελληνικό μπλογκ «Παρέμβαση» όπου στις 15 Οκτωβρίου 2010, δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Συνελήφθη για παιδική πορνογραφία η σύζυγος συνεργάτη υπουργού»). Στόχος μου δεν είναι να αποδείξω πως φταίει κάποιος φορέας, απλά πιστεύω πως από τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη δική μου έρευνα, ένα κομμάτι της θα αφορά στα προβλήματα που υπάρχουν στους αρμόδιους φορείς, όχι απαραίτητα επειδή εμπλέκονται με παράνομο τρόπο σ' αυτές τις δραστηριότητες αλλά πιθανότατα επειδή υπάρχουν θεσμικές δυσκολίες που τους εμποδίζουν να φτάσουν στην εξιχνίαση των υποθέσεων (π.χ. έλλειψη προσωπικού ή τεχνολογικού εξοπλισμού).

6. Το ηλεκτρονικό έγκλημα

Το ηλεκτρονικό έγκλημα εμφανίστηκε μαζί με την εμφάνιση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ένα τόσο μεγάλο δίκτυο όπως το διαδίκτυο αμέσως με την εμφάνιση του έγινε πόλος έλξης για αρκετούς που ήθελαν να αξιοποιήσουν απλά τις απεριόριστες δυνατότητες του αλλά και για πολλούς που ήθελαν να το χρησιμοποιήσουν για παράνομες δραστηριότητες. Το διαδίκτυο έχει απεριόριστες δυνατότητες, και συνήθως χαρακτηρίζεται από λέξεις όπως «χάωδες», «άπειρο», «ενδεδεχόμενες» κτλ. Το φόβο που μπορεί να προκαλεί σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού μια από αυτές τις έννοιες, εκμεταλλεύτηκαν κάποιοι άλλοι είτε για να μπορούν να εξυπηρετούν τα συμφέροντα τους είτε απλά επειδή θέλουν να προκαλούν ταραχές και να τρομοκρατούν. Όπως και στην πραγματική ζωή έτσι και στο διαδίκτυο υπάρχουν νόμοι που πρέπει να τηρούνται για να διασφαλίζεται η ομαλή συνύπαρξη μεταξύ των χρηστών. Στην πραγματική ζωή η ελευθερία του ατόμου σταματά εκεί που ξεκινά η ελευθερία του άλλου, το ίδιο και στο διαδίκτυο. Δυστυχώς, όπως γίνεται τις περισσότερες φορές, υπάρχουν άτομα που δεν σέβονται την ελευθερία των άλλων και παραβιάζοντάς την τους εκθέτουν. Σε αυτές τις περιπτώσεις μιλάμε για έγκλημα, και στην συγκεκριμένη περίπτωση για ηλεκτρονικό έγκλημα. Οι όροι *computer crime*, καθώς και το ηλεκτρονικό έγκλημα, αναφέρονται σε κάθε έγκλημα που περιλαμβάνει έναν υπολογιστή και ένα δίκτυο, όπου οι υπολογιστές μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην τέλεση ενός εγκλήματος. Περιπτώσεις του ηλεκτρονικού εγκλήματος είναι η παράνομη εισβολή σε υπολογιστές άλλων χρηστών (*hacking*), η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, η παιδική πορνογραφία κτλ. Υπάρχουν επίσης προβλήματα στον τομέα της ιδιωτικής ζωής, όταν εμπιστευτικές πληροφορίες έχουν χαθεί ή υποκλαπεί. Στον τομέα του ηλεκτρονικού εγκλήματος έγινε μια προσπάθεια διαχωρισμού και κατηγοριοποίησης της έννοιας για να μπορεί να μελετάται και να ερευνάται ευκολότερα. Έτσι το ηλεκτρονικό έγκλημα χωρίζεται σε επιθέσεις που έχουν στόχο την κατάρριψη ενός δικτύου υπολογιστών ή κατευθείαν συσκευών ή *servers* και σε επιθέσεις που στόχος τους είναι να εισβάλουν σε ένα δίκτυο χωρίς απαραίτητα να θέλουν την κατάρριψή του. Στην πρώτη κατηγορία εμπίπτουν παραβάσεις όπως οι ιοί υπολογιστών, *malwares* (κακόβουλος κώδικας) και γενικά οτιδήποτε τεχνικό που αποστέλλεται ή εγκαθίσταται σε κάποιο υπολογιστή για να τον καταστρέψει ή απλά να τον απενεργοποιήσει προσωρινά (στην περίπτωση των *servers*). Στην δεύτερη κατηγορία, οι επιθέσεις που γίνονται δεν προκαλούν υλική ζημιά, προκαλούν ζημιά που μπορεί να είναι κατά πολύ χειρότερη. Με τις επιθέσεις που κάνουν πάνω σε ένα δίκτυο, μπορούν να εισέλθουν παράνομα και εν αγνοία του χρήστη, στον προσωπικό του υπολογιστή με σκοπό την κλοπή προσωπικών δεδομένων, την παρακολούθηση (*cyber stacking*), το ηλεκτρονικό ψάρεμα (απόσπαση πληροφοριών με παράνομες μεθόδους) κτλ. Επίσης στην κατηγορία των επιθέσεων σε δίκτυα εμπίπτει και η παράνομη ενεργοποίηση της κάμερας με αποτέλεσμα να παίρνουν οπτικό υλικό χωρίς οι εμπλεκόμενοι να το γνωρίζουν. Με τον τρόπο αυτό, οι λεγόμενοι *hackers*, αφού κατέχουν προσωπικά δεδομένα μπορούν να εκβιάσουν, να τρομοκρατήσουν και να εκθέσουν τους νόμιμους ιδιοκτήτες τους στην παγκόσμια σφαίρα. Το πολυσυζητημένο θέμα της παιδικής πορνογραφίας εμπίπτει κατά ένα μέρος στα πλαίσια της δεύτερης κατηγορίας αφού σε αρκετές περιπτώσεις το πορνογραφικό υλικό παίρνεται με παράνομο τρόπο (μέσα από την κάμερα του υπολογιστή) ενώ ακόμα και η δημοσίευση παιδικού πορνογραφικού υλικού είναι παράνομη και αποτελεί και αυτή πράξη σεξουαλικής κακοποίησης του παιδιού καθώς είναι ιδιαίτερα προσβλητική για την προσωπικότητα του παιδιού.

Το διαδίκτυο χαρακτηρίστηκε από ερευνητές ως ο μεγαλύτερος σταθμός στην ιστορία της παιδοφιλίας. Οι παιδόφιλοι προσποιούνται ότι είναι έφηβοι και χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να προσελκύσουν τα παιδιά. Στην αρχή οι συζητήσεις είναι φιλικές και αργότερα στρέφονται γύρω από σεξουαλικά θέματα. Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα

επιδιώκουν να συναντηθούν με το παιδί και να αναπτύξουν σχέση έξω από το διαδίκτυο. Πολλοί από τους παιδόφιλους κατασκευάζουν ιστοσελίδες για να παρασύρουν ανυποψίαστα παιδιά, ξεκινούν συνομιλίες για να αποσπάσουν τους κωδικούς από emails κτλ, ακόμα και την ίδια την ταυτότητα των παιδιών για να τα εκβιάσουν μελλοντικά, είτε με τα προσωπικά τους στοιχεία είτε με φωτογραφίες (γυμνές, ημίγυμνες ή κόσμιες) που πιθανότατα παίρνουν με παράνομες μεθόδους από τα computers των παιδιών. Ακόμα ένα κομμάτι των φωτογραφιών και των βίντεο που έχουν στην κατοχή τους οι παιδόφιλοι, πωλείται έναντι χρημάτων. Πολλά παιδιά εισέρχονται σε ιστοσελίδες πορνογραφικού περιεχομένου τυχαία ή από συνδέσμους σε φαινομενικά μη πορνογραφικές σελίδες, διευκολύνοντας τους παιδόφιλους στον εντοπισμό των θυμάτων τους. Το πορνογραφικό υλικό εφόσον γίνει αποδεκτό από τα παιδιά, ενοχοποιεί ακόμα περισσότερο τον παιδόφιλο, δεδομένου ότι θεωρεί πλέον συνένοχος και τα παιδιά που μοιράζονται με κάποιο τρόπο ένα ένοχο κοινό μυστικό, το οποίο δεν πρέπει να μοιραστούν με κανέναν άλλο, ενώ στην συνέχεια τα εκβιάζουν με το πρόσχημα ότι θα το αποκαλύψουν στους γονείς και τους δασκάλους τους. Σε αρκετές περιπτώσεις το ανήλικο παιδί ενδίδει στις ορέξεις τους από φόβο να μην αποκαλυφθεί.

6.2 Η παιδική πορνογραφία

Πρωτεύον υλικό για την μελέτη μου αποτελεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση έρευνας που διεξήχθη από το Ερευνητικό Κέντρο Ηλεκτρονικού εγκλήματος με τίτλο «Παιδική πορνογραφία: μια διεθνής προοπτική», που δημοσιεύτηκε στις 2 Αυγούστου 2004 από την ερευνήτρια Margaret Healy [2] με στοιχεία που τις δόθηκαν από την Πρεσβεία των Ηνωμένων Πολιτειών. Τα συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία συγκρίνονται εν μέρη με τα στατιστικά της Κύπρου που προκύπτουν από τις συνεντεύξεις με τους Αστυνομικούς της Δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος Κύπρου.

Σύμφωνα με ομοσπονδιακό νόμο (18 USC § 2256), που θεσπίστηκε αρχικά στις ΗΠΑ και αργότερα εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο, η παιδική πορνογραφία ορίζεται ως κάθε οπτική απεικόνιση, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε φωτογραφίας, φιλμ, βίντεο, εικόνας, ή εικόνας που φτιάχτηκε ή παράχθηκε από ηλεκτρονικό μηχανισμό, ή άλλο μέσο (π.χ. computer), που υποδηλώνει σαφή σεξουαλική συμπεριφορά, με την συμμετοχή ανήλικου. Ποινικά διώκονται επίσης αυτοί που παίρνουν την οπτική απεικόνιση που έχει δημιουργηθεί, την επεξεργάζονται προσαρμόζοντας ή τροποποιώντας την ούτως ώστε το πρόσωπο που εμπλέκεται να είναι αναγνωρίσιμο σαν ανήλικος που μετέχει σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά. Η ομοσπονδιακή νομοθεσία (18 USC § 1466A) διώκει ποινικά επίσης όσους εν γνώσει τους συμμετέχουν στην παραγωγή, διανομή, παραλαβή, ή κατοχή παιδικού πορνογραφικού υλικού, συμπεριλαμβανομένης της οπτικής απεικόνιση κάθε είδους (π.χ. φωτογραφίας ή βίντεο), ενός σχεδίου, μιας γελοιογραφίας, ενός γλυπτού ή μιας ζωγραφιάς, που απεικονίζει έστω και μια μικρή συμμετοχή ανηλίκων σε καταφανώς σεξουαλική και άσεμνη συμπεριφορά. Επίσης υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι ίδιοι οι ανήλικοι ανεβάζουν παιδικό πορνογραφικό άλλων παιδιών ή ακόμα και δικό τους. Σε αυτή την περίπτωση δεν διαχωρίζεται ποιος ανέβασε το υλικό στο διαδίκτυο. Όταν το περιεχόμενό του είναι παράνομο (όπως η παιδική πορνογραφία), η αστυνομία της κάθε χώρας έχει το δικαίωμα να προβεί σε συλλήψεις. Οι χρήσεις της παιδικής πορνογραφίας δεν περιορίζονται απλά στην διέγερση και ικανοποίηση των ενδιαφερομένων. Πίσω από το όλο σκεπτικό της παιδικής πορνογραφίας κρύβονται σκοπιμότητες των θυτών, όπως η επικύρωση και δικαιολόγηση της παιδοφιλικής συμπεριφοράς αφού αποδεικνύεται ότι είναι κάτι εφικτό, κάτι που μπορεί να γίνει. Με την προβολή παιδικού πορνογραφικού υλικού σε παιδιά, μπορούν να μειωθούν οι αναστολές των παιδιών αφού θα προβάλλεται σαν κάτι φυσιολογικό. Επίσης μέσα από εικόνες και βίντεο μπορούν κατά κάποιον τρόπο να διατηρήσουν την ηλικία του παιδιού, δηλαδή όταν σε ένα βίντεο καταγραφεί σεξουαλική πράξη με ένα 10χρονο παιδί, η προβολή του βίντεο αυτού 10 χρόνια μετά, θα εξακολουθεί να δείχνει ένα 10χρονο παιδί. Η παιδική πορνογραφία επίσης χρησιμοποιείται για εκβιασμό των θυμάτων ή των γονιών τους, σαν προϊόν ανταλλαγής με άλλους παιδόφιλους, σαν μέσο πρόσβασης στην «κοινότητα» των παιδόφιλων ή απλά για κερδοσκοπία.

Ανά τον κόσμο η παιδική πορνογραφία άρχισε να αναπτύσσεται την δεκαετία του 1970. Σε χώρες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως οι Δανία, Ολλανδία και Σουηδία αλλά και εκτός Ευρώπης όπως η Ιαπωνία, η παρουσία παιδικής πορνογραφίας ήταν έντονη σε σημείο που αναπτύχθηκε μια ολόκληρη βιομηχανία γύρω της. Η Ιαπωνία έγινε ευρέως γνωστή στην Ασία και στην συνέχεια σε ολόκληρο τον κόσμο μέσα από την παραγωγή των ερωτικών comics που στις περισσότερες σκηνές τους απεικόνιζαν κορίτσια με σχολικές φούστες. Η παιδική πορνογραφία που παραγόταν από την Ευρώπη απεικόνιζε αρχικά μόνο λευκά παιδιά ενώ στην συνέχεια όταν η παραγωγή μεταφέρθηκε εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, απεικονίζονταν κυρίως παιδιά από την Ινδία, το Μεξικό και την Αφρική. Παρατηρώντας αυτή την έξαρση εκμετάλλευσης των παιδιών για χάρη μιας πολυκερδούς βιομηχανίας, προς τα τέλη της δεκαετίας του '70 και κατά τις αρχές του '80, ξεκίνησε μια σειρά από κυβερνητικές ρυθμίσεις αρχικά στις ΗΠΑ και αργότερα στην Ευρώπη. Έτσι η

παιδική πορνογραφία έπαψε να έχει τον εμπορικό χαρακτήρα που είχε όταν ξεκίνησε αλλά χρησιμοποιείται πλέον ως προϊόν ανταλλαγής μεταξύ παιδόφιλων και παιδεραστών χωρίς κάποιο εμπορικό κίνητρο. Υπάρχουν υποψίες και συνειρμοί ότι αφού τις περισσότερες φορές πίσω από την ενήλικη πορνογραφία κρύβεται το οργανωμένο έγκλημα, πολύ πιθανόν να κρύβεται και πίσω από την παιδική πορνογραφία. Οι διωκτικές αρχές έχουν να κάνουν πλέον με ανταλλαγή υλικού παιδικής πορνογραφίας στη βάση οργανωμένου εγκλήματος και όχι με μια παράνομη εμπορική δραστηριότητα. Ένδειξη για την πιο πάνω υποψία αποτελεί το γεγονός ότι πλέον ερασιτέχνες παράγουν το παιδικό πορνογραφικό υλικό και όχι μεγάλες βιομηχανίες. Ερασιτεχνικές παραγωγές που γίνονται στο Μεξικό, στις Φιλιππίνες και την Βραζιλία παράγουν υλικό για λογαριασμό της Βόρειας Αμερικής.

Την δεκαετία του '70, αφού ολόκληρη η κοινωνία παρακολουθούσε την επέκταση της παιδικής πορνογραφίας ανά τον κόσμο, οι κυβερνήσεις κινητοποιήθηκαν δημοσιεύοντας νομοθεσία που απαγόρευε την παραγωγή, πώληση και διανομή υλικού παιδικής πορνογραφίας. Πιο συγκεκριμένα το 1977, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς, εφάρμοσαν αυστηρές ποινές σε όσους παρήγαγαν, πωλούσαν ή διένεμαν παιδικό πορνογραφικό υλικό. Το 1980 ο νόμος περί παραγωγής, πώλησης και διανομής παιδικού πορνογραφικού υλικού εφαρμόστηκε και στην Δανία και Σουηδία, ενώ στην Ολλανδία εφαρμόστηκε το 1986. Σε μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης και των υπόλοιπων κυβερνήσεων, το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ πρόβαλε ένα ντοκιμαντέρ του NBC με τίτλο The Silent Shame, το οποίο αφορούσε την παιδική πορνογραφία, πιέζοντας και τις υπόλοιπες κυβερνήσεις να εφαρμόσουν την σχετική νομοθεσία. Η εκστρατεία αυτή είχε ως αποτέλεσμα την μείωση των εμπορικών παραγωγών παιδικής πορνογραφίας, όχι όμως και των ερασιτεχνικών.

Στην έξαρση της παιδικής πορνογραφίας σημαντικό ρόλο έπαιξε και η ανάπτυξη της τεχνολογίας. Τα τεχνολογικά άλματα, διευκόλυναν την «δουλειά» των παιδεραστών και των εμπόρων παιδικού πορνογραφικού υλικού. Χρονολογικά τα τεχνολογικά επιτεύγματα έγιναν την ίδια περίοδο που η παιδική πορνογραφία ήταν σε έξαρση. Την δεκαετία του '80 έκανε την εμφάνιση της η βιντεοκάμερα που μπορούσε να την αγοράσει ο οποιοσδήποτε χωρίς ουσιαστικά μεγάλο κόστος. Μπορούσε το κάθε σπίτι τότε να έχει στην κατοχή του ολόκληρο σύστημα βιντεοσκοπήσεων και ηχογραφήσεων χωρίς ιδιαίτερα έξοδα. Επίσης την εμφάνιση τους έκαναν και οι νέες τεχνολογίες, κυρίως του διαδικτύου, μέσω του οποίου κατάφεραν να διοχετεύσουν όλο το ερασιτεχνικό υλικό τους στο διαδίκτυο. Παιδεραστές με τεράστιες προσωπικές συλλογές παιδικής πορνογραφίας, διοχέτευαν όλο τους το υλικό στο διαδίκτυο ξεκινώντας έτσι μια διαδικασία ανταλλαγής υλικού μεταξύ των ενδιαφερομένων. Οι νέες τεχνολογίες και ειδικά το διαδίκτυο διευκόλυνε την παραγωγή και την διανομή υλικού παιδικής πορνογραφίας. Δικαιολογημένα μπορούμε να πούμε πως το διαδίκτυο ήταν η ιδανικότερη ευκαιρία για αυτούς που υποστηρίζουν την παιδική πορνογραφία για να την εγκαθιδρύσουν, να κάνουν την κοινή γνώμη να το αποδεχτεί και να δυσκολέψουν την εξάλειψή της. Το διαδίκτυο προσφέρει σε παιδόφιλους, παιδεραστές, εκμεταλλευτές αλλά και σε όποιον ενδιαφέρεται για τέτοιο υλικό, προτερήματα όπως η φαινομενική ανωνυμία, ελάχιστα έξοδα παραγωγής και διανομής, ασφάλεια αφού μπορούν να μεταφέρουν κρυπτογραφημένο υλικό χωρίς να τους εντοπίζουν, γνωριμίες με άλλους παιδόφιλους για την ανταλλαγή υλικού, γρήγορες ταχύτητες ανεβάσματος (upload) και κατεβάσματος (download) δεδομένων, τροποποίηση ή αλλοίωση εικόνων ούτως ώστε να μην αναγνωρίζονται οι θύτες κλπ.. Η μεγάλη αλλαγή που έφερε το διαδίκτυο είναι ότι το περιεχόμενο δεν περιορίζεται σε στατικές εικόνες όπως ίσχυε επί χρόνια στις έντυπες εκδόσεις της παιδικής πορνογραφίας αλλά πλέον προσφέρεται η δυνατότητα παρακολούθησης βίντεο με την χρήση ηχείων. Ακόμα μέσω του διαδικτύου και της ανωνυμίας οι παιδόφιλοι έχουν την δυνατότητα να έρθουν σε επαφή και να γνωρίσουν παιδιά, πιθανότατα μελλοντικά θύματά τους. Το διαδίκτυο μέσω της συμβολής του στην διαιώνιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών, χρησιμεύει στο να απευαισθητοποιήσει ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας σε μια προσπάθεια των

παιδόφιλων και των παιδεραστών να πείσουν την κοινή γνώμη και την υπόλοιπη κοινωνία πως τα παιδιά μπορούν να είναι νόμιμοι σύντροφοι, νομιμοποιώντας έτσι την σεξουαλική συνεύρεση με ανήλικους.

Η εμφάνιση της παιδικής πορνογραφίας, αναστάτωσε την κοινή γνώμη ανά τον κόσμο. Σε μια προσπάθεια περιορισμού και εξάλειψης του φαινομένου δημιουργήθηκε η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού ("UNCRC") μέσα από την οποία ξεκίνησε η αναζήτηση τρόπων και μεθόδων που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας. Στην προσπάθειά τους αυτή ήρθαν αντιμέτωποι με δύσκολες προκλήσεις που εμπόδιζαν την υλοποίηση των στόχων τους. Αρχικά υπήρχε έλλειψη ενός ενιαίου ορισμού για την παιδική πορνογραφία δηλαδή σε κάθε χώρα η παιδική πορνογραφία σαν ορισμός διέφερε από τους ορισμούς σε άλλες χώρες. Αυτό είχε ως συνέπεια την δυσκολία εφαρμογής του παγκόσμιου νομοθετικού πλαισίου που ξεκίνησε την δεκαετία του '70, γύρω από την παιδική πορνογραφία γιατί πολύ απλά δεν θα μπορούσε να χτιστεί ένα κοινό παγκόσμιο νομοθετικό πλαίσιο όταν η βάση του θα διέφερε από χώρα σε χώρα. Επίσης αντιμετωπίζουν θέματα όπως η έλλειψη στοιχείων και δεδομένων όσον αφορά την διανομή και παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού ανά την υφήλιο, η συνεχιζόμενη αλλαγή σε παγκόσμια πρότυπα παραγωγής στην κατανάλωση παιδικής πορνογραφίας όπως επίσης και η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η οποία έχει συμβάλει στην εξάπλωση της παιδικής πορνογραφίας. Το United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC) υποστηρίζει πως στις μέρες μας η παραγωγή παιδικής πορνογραφίας είναι πάρα πολύ εύκολη λόγω των νέων τεχνολογιών. Τόσο οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές όσο και ο εξοπλισμός (κάμερες, βίντεο κτλ) κάνουν την παραγωγή και την διανομή υλικού παιδικής πορνογραφίας ακόμα πιο εύκολη. Έχουν την δυνατότητα να αλλοιώσουν και να παραποιήσουν εικόνες μέσα από τους υπολογιστές για να αποφύγουν την αναγνώριση. Ακόμα και σε χώρες όπου υπήρχε σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για την παιδική πορνογραφία, κατάφεραν να διαπράξουν το έγκλημα χωρίς ο νόμος να μπορεί να τους πιάσει αφού βρήκαν τα λεγόμενα «παραθυράκια» του νόμου για να ξεφύγουν. Για παράδειγμα στην Νέα Ζηλανδία υπήρχε νόμος σχετικά με την παιδική πορνογραφία που όριζε πως η παιδική πορνογραφία είναι η μόνιμη καταγραφή εκμετάλλευσης νεαρών ατόμων για σεξουαλικούς σκοπούς. Οι παιδεραστές βασισμένοι στην λέξη «μόνιμη», που παραπέμπει σε αποθήκευση των καταγεγραμμένων σκηνών, έκαναν ζωντανή αναμετάδοση (live streaming) των σκηνών με τις ερωτικές περιπτώσεις των παιδεραστών με τους ανήλικους με αποτέλεσμα ο νόμος να μην μπορεί να τους αγγίξει.

Οι προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η UNCRC δεν σταματούν εδώ. Η παιδική πορνογραφία σαν έννοια είναι εξαιρετικά περίπλοκη, λόγω του ότι σε κάθε χώρα εφαρμόζονται διαφορετικά πρότυπα βάσει υποκειμενικών παραγόντων όπως η θρησκεία, η ηθική, η κοινωνία, και γενικότερα παράγοντες όπου ο νόμος δεν μπορεί να είναι για κάθε χώρα ο ίδιος. Για παράδειγμα η λέξη «παιδί», κατά συνέπεια και η «παιδική πορνογραφία», διαφέρει σε παγκόσμιο επίπεδο ανά χώρα, δηλαδή με βάση το UNCRC, παιδί θεωρείται το άτομο που είναι κάτω από 18 ετών. Στην Αυστραλία παιδί θεωρείται βάση του νόμου το άτομο που είναι κάτω των 16 ετών ενώ στον Καναδά παιδί θεωρείται το άτομο κάτω των 18 ετών. Σε κάποιες πολιτείες της Αμερικής παιδιά θεωρούνται τα άτομα κάτω των 15 ετών. Είναι λοιπόν δύσκολο έως αδύνατο να υπάρξει ένα κοινό παγκόσμιο νομοθετικό πλαίσιο αφού ο βασικός ορισμός στον οποίο στηρίζεται δεν είναι κοινός σε όλες τις χώρες. Μπορούμε να πούμε πως με την βοήθεια διεθνών οργανισμών υπάρχει η δυνατότητα να δημιουργηθεί ένας κοινός ορισμός για την παιδική πορνογραφία. Το Συμβούλιο της Ευρώπης ορίζει την παιδική πορνογραφία ως εξής: «κάθε οπτικοακουστικό υλικό που χρησιμοποιεί παιδιά σε σεξουαλικό πλαίσιο» ενώ η INTERPOL την ορίζει ως «την οπτική απεικόνιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών με έμφαση στην σεξουαλική συμπεριφορά ή στα γεννητικά όργανα του παιδιού».

Όπως ανέφερα και πριν ο ορισμός της παιδικής πορνογραφίας είναι εξαιρετικά πολύπλοκος. Υπάρχουν παράμετροι και συμπεριφορές που δεν μπορούν απλά να συμπεριληφθούν στον όρο «παιδική πορνογραφία» χωρίς καμιά παρέκκλιση. Εκτός από τον όρο «παιδική πορνογραφία» που σε γενικές γραμμές είναι η απεικόνιση και η καταγραφή της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών υπάρχει και ο όρος «Child erotica» ο οποίος αναφέρεται σε ένα πιο γενικό πλαίσιο περιεχομένου (λογοτεχνία, ζωγραφιές κτλ). Στο «Child erotica» συμπεριλαμβάνονται παιδικά παιχνίδια, παιδικά ρούχα, φωτογραφίες παιδιών που δεν αποτελούν πορνογραφικό υλικό απλά χρησιμοποιούνται από τους παιδόφιλους σαν υλικό διέγερσης. Το Child erotica δεν είναι παράνομο ούτε διώκεται ποινικά ο κάτοχός του αλλά τις περισσότερες φορές χρησιμοποιείται από τα δικαστήρια σε περιπτώσεις καταδίκης παιδεραστών ως ένδειξη τάσης προς παιδεραστική συμπεριφορά. Σύγχυση μπορούν να προκαλέσουν οι έννοιες παιδεραστής και παιδόφιλος που αν και φαίνονται πανομοιότυπες, δεν είναι. Ο παιδεραστής είναι το άτομο το οποίο κακοποιεί σεξουαλικά παιδιά (κάτω από 18 ετών) και διώκεται ποινικά με την κατηγορία σεξουαλικής κακοποίησης ανήλικου. Επίσης παιδεραστής θεωρείται και αυτός που συνευρίσκεται ερωτικά με ανήλικα παιδιά σε συναινετικό πλαίσιο με το θύμα. Ο παιδόφιλος είναι το άτομο το οποίο διεγείρεται σεξουαλικά από παιδιά ή βρέφη. Σύμφωνα με την Αμερικανική ψυχιατρική ένωση η παιδοφιλία είναι διαταραχή κατά την οποία η κύρια σεξουαλική έλξη προέρχεται από έναν ενήλικα προς παιδιά σε προεφηβική ηλικία (κάτω των 13 ετών). Λόγω του ότι είναι σχεδόν αδύνατο να προσδιοριστεί η ακριβής ηλικία, οι νομοθεσίες χρησιμοποιούν τον ευρύτερο ορισμό της παιδεραστίας για την πάταξη του φαινομένου. Ο παιδόφιλος δεν προβαίνει απαραίτητα σε σεξουαλικές περιπτώξεις με παιδιά ενώ τις περισσότερες φορές έλκεται από παιδιά του ίδιου φύλου. Ένα μεγάλο ποσοστό της παιδικής πορνογραφίας εξυπηρετεί σημαντικά τους σκοπούς των παιδεραστών και των παιδόφιλων. Στο χώρο της παιδικής πορνογραφίας δεν είναι μόνο οι παιδεραστές και οι παιδόφιλοι. Υπάρχει και η κατηγορία των εκμεταλλευτών οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο ποσοστό της ευρύτερης κοινωνίας. Στην κατηγορία αυτή εμπíπτουν οι παραγωγοί παιδικής πορνογραφίας (φωτογράφοι, εκδότες, δημιουργοί βίντεο), οι μεσάζοντες του παιδικού πορνογραφικού υλικού (προμηθευτές), διανομείς (διαφημιστές και έμποροι) καθώς και οι συλλέκτες (κάτοχοι παιδικού πορνογραφικού υλικού). Αρκετές φορές οι εκμεταλλευτές είναι και υψηλά ιστάμενα πρόσωπα, που αναζητούν επαγγέλματα για να είναι συνέχεια κοντά σε παιδιά.

Μελέτη που διεξήγαγε το FBI σχετικά με το σύνολο των θυμάτων της παιδικής πορνογραφίας, αποκάλυψε πως θύματα παιδικής πορνογραφίας είναι αγόρια και κορίτσια όλων των ηλικιών, μεταξύ αυτών και βρέφη. Περίπου το φάσμα των θυμάτων κυμαίνεται μεταξύ χιλιάδων και εκατοντάδων χιλιάδων στο σύνολο. Η έρευνα αυτή έδειξε πως στις ΗΠΑ το 50% του συνόλου της παιδικής πορνογραφίας είναι αγόρια ενώ στον Καναδά τα αγόρια ήταν στο 75% του συνόλου της παιδικής πορνογραφίας. Σε άλλες χώρες όπως Ιαπωνία, στην πλειοψηφία τους τα θύματα ήταν κορίτσια. Η ίδια έρευνα έδειξε πως θύματα συνήθως είναι παιδιά των δρόμων, φτωχά παιδιά, παιδιά από διαλυμένες οικογένειες και ανήλικοι με ειδικές ανάγκες. Δεν είναι όμως μόνο αυτοί. Οι παιδεραστές στοχεύουν συνήθως παιδιά της γειτονιάς τους ή τα παιδιά που είναι κοντά τους, μπορεί να είναι οι ίδιοι οι γονείς που τα κακοποιούν ή που τα προωθούν σε άλλους με σκοπό την εκμετάλλευσή τους.

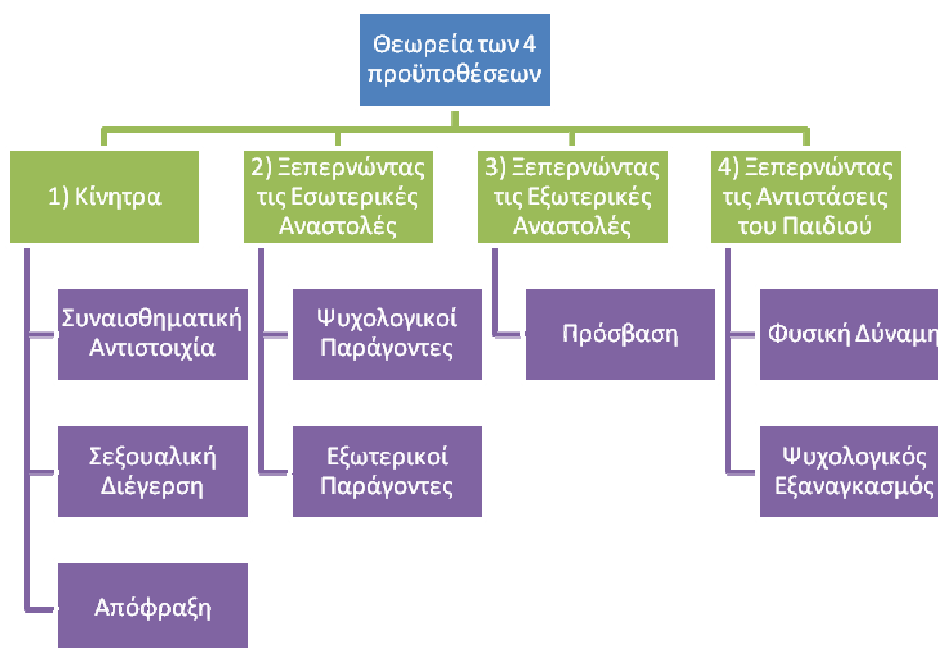
Κατά την διεξαγωγή της έρευνας που έκανα για άρθρα σχετικά με την παιδική πορνογραφία, μου έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση δύο άρθρα που βρήκα. Το ένα είναι από το guardian.co.uk του Ewen MacAskill που δημοσιεύτηκε στις 24 Ιουλίου 2010 με τίτλο «Pentagon workers found to have downloaded child pornography» και το άλλο είναι από το ελληνικό μπλοκ «Παρέμβαση» όπου στις 15 Οκτωβρίου 2010, δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Συνελήφθη για παιδική πορνογραφία η σύζυγος συνεργάτη υπουργού» [3,4]. Τα δύο αυτά άρθρα μου έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση διότι δεν αναφέρονται σε απλούς πολίτες που

υπέπεσαν σε αδικήματα, αλλά σε ανθρώπους που εκπροσωπούν τους πολίτες και έχουν ιδιαίτερα αξιώματα και πλεονεκτική θέση σε σχέση με τους απλούς πολίτες. Μέσα από αυτά τα δύο άρθρα, φαίνεται το μέγεθος του προβλήματος της παιδικής πορνογραφίας αφού επηρεάζει και θέματα κοινωνικής ευθύνης και εμπιστοσύνης. Αφού άνθρωποι με κοινωνική καταξίωση υπέπεσαν σε αδικήματα, πως ο απλός πολίτης να συμμορφωθεί με τους κανόνες;

Σύμφωνα με την ειδική ψυχολόγο Μαρία Αναστασίου, παιδόφιλος χαρακτηρίζεται το άτομο που έχει επαναλαμβανόμενες σεξουαλικές φαντασιώσεις, ορμές ή συμπεριφορές που περιλαμβάνουν σεξουαλική δραστηριότητα σχετιζόμενη με παιδιά ηλικίας συνήθως κάτω των 13 χρονών. Αυτές οι φαντασιώσεις, ορμές ή συμπεριφορές διαταράσσουν την ομαλή λειτουργικότητα του ατόμου σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο και αποτελούν αποκλίνουσα κοινωνική συμπεριφορά. Το άτομο αυτό συνήθως είναι τουλάχιστον 16 χρονών και τουλάχιστον 5 χρόνια μεγαλύτερο από το παιδί που εμπλέκετε στις σεξουαλικές του ορμές. Ο λοχίας κ. Κάρκας, στο τμήμα καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος της Κύπρου δήλωσε: *«Το γενικό προφίλ έχει παγκόσμια μορφή, δηλαδή είναι ένα πρότυπο που ισχύει σε όλες τις χώρες. Συνήθως εστιάζεται γύρω από τα χαρακτηριστικά του μεσήλικα, μοναχικού ατόμου που με οποιοδήποτε τρόπο έχει σχέση με παιδιά. Μπορεί να είναι καθηγητής ή δάσκαλος κτλ. Για την Κύπρο γενικά οι κατηγορούμενοι για παιδική πορνογραφία εμπίπτουν στα πιο πάνω χαρακτηριστικά».*

6.3 Σχετικές θεωρίες

Κατά διαστήματα στο παρελθόν διάφοροι κοινωνιολόγοι προσπάθησαν να καταλάβουν την ψυχοσύνθεση και τον τρόπο σκέψης των παιδόφιλων και των παιδεραστών για να καταφέρουν στην συνέχεια να αντιμετωπίσουν τέτοια φαινόμενα και κατά συνέπεια να αποτρέψουν και την παιδική πορνογραφία. Η πιο γνωστή θεωρία σε επίπεδο πρόληψης των περιστατικών παιδεραστίας προέκυψε από τον **Dr David Finkelhor** το 1984, γνωστή ως **η θεωρία των τεσσάρων προϋποθέσεων** (precondition theory). Ουσιαστικά η θεωρία αυτή κατηγοριοποιεί τους παράγοντες που χαρακτηρίζουν τους παραβάτες και τις περιστάσεις που οδηγούν στην κακοποίηση των παιδιών. Τα αποτελέσματα των ερευνών που γίνονται και είναι βασισμένες σ' αυτή την θεωρία χρησιμοποιούνται, για να επιβεβαιώσουν αργότερα στο δικαστήριο, πιθανές εξηγήσεις της παιδεραστίας. Γραφικά η θεωρία αυτή μπορεί να παρουσιαστεί κάπως έτσι:

Ο Finkelhor υποστήριξε πως για να καταλήξει ένας ενήλικας στην σεξουαλική κακοποίηση παιδιού θα περάσει από τέσσερα στάδια:

- 1) Το πρώτο στάδιο είναι τα **κίνητρα**. Αρχικά, ο ενήλικας αρχίζει να ενδιαφέρεται σεξουαλικά και ερωτικά για ένα παιδί. Δεν μπορούμε να πούμε πως όλοι οι παιδόφιλοι έχουν τα ίδια κίνητρα. Συνήθως υπάρχει μια κοινή βάση αποτελούμενη από τα συστατικά ψυχοσύνθεσης και συμπεριφοράς αλλά τα κίνητρα είναι ένα σύνολο από πολλά διαφορετικά πράγματα όπως εμπειρίες και βιώματα που δύσκολα επαναλαμβάνονται σε δύο άτομα με ακριβώς τον ίδιο τρόπο. Κατά κύριο λόγο είναι έκφραση ψυχοπάθειας και όχι σεξουαλική ή συναισθηματική ανάγκη. Ο Dr Finkelhor επεσήμανε τρεις συνιστώσες η οποίες βοηθούν στην κατανόηση των κινήτρων του κάθε ενήλικα.

- **Συναισθηματική Αντιστοιχία:** ο ενήλικας πιστεύει πως η σεξουαλική συνεύρεση με ένα παιδί θα ικανοποιήσει το σεξουαλικό του ενδιαφέρον, στην πραγματικότητα όμως ικανοποιεί μια συναισθηματική ανάγκη. Για παράδειγμα

ένας ενήλικας με χαμηλή αυτοεκτίμηση αισθάνεται ισχυρός και πως κατέχει τον έλεγχο όταν είναι με ένα παιδί παρά με έναν ενήλικα. Η δύναμη που μπορεί να ασκήσει σε ένα παιδί είναι σαφώς μεγαλύτερη, αρκετή για να καλύψει και την δική του χαμηλή αυτοεκτίμηση.

- Σεξουαλική Διέγερση: ο θύτης βιώνει φυσιολογική σεξουαλική διέγερση με την παρουσία των παιδιών. Το ενδιαφέρον του ατόμου για παιδιά, είναι αποτέλεσμα σεξουαλικών καταστάσεων τις οποίες βίωσε κατά την δική του παιδική ηλικία. Για παράδειγμα μπορεί ενδοοικογενειακά η σεξουαλική επαφή με παιδιά να παρουσιαζόταν σαν κάτι απόλυτα φυσιολογικό, ή ο ίδιος να είδε παιδικό πορνογραφικό υλικό και να θεωρεί πως είναι κάτι συνηθισμένο και φυσιολογικό. Ακόμα και οι διαφημίσεις που απεικονίζουν γυμνά ή ημίγυμνα παιδιά, μπορούν να τονίσουν το σεξουαλικό ενδιαφέρον αυτών των ανθρώπων.
- Απόφραξη: για κάποιους ανθρώπους, η σεξουαλική συνεύρεση με παιδιά είναι ο μοναδικός τρόπος ικανοποίησης. Για παράδειγμα ο θύτης μπορεί να είχε τραυματικές σεξουαλικές εμπειρίες με ενήλικες (εγκατάλειψη ή ανικανότητα) ή απλά δεν έχει τις απαραίτητες κοινωνικές δεξιότητες που απαιτούνται για να καταφέρει να δημιουργήσει σεξουαλική σχέση με ενήλικα. Μπορεί επίσης να αντιμετωπίζει προβλήματα στον γάμο του. Η σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών είναι περίπλοκη συμπεριφορά. Αν και είναι αδύνατο να κατανοήσουμε πλήρως τα κίνητρα ενός ενήλικα, οι τρεις συνιστώσες μπορούν να παρέχουν κάποια στοιχεία σχετικά με το δράστη και το ενδιαφέρον του για τα παιδιά ως σεξουαλικά αντικείμενα.

- 2) Το δεύτερο στάδιο είναι το στάδιο όπου ο ενήλικας **ξεπερνά τις εσωτερικές αναστολές** του. Η εσωτερικές αναστολές του κάθε ανθρώπου είναι οι αντιστάσεις που τον αποτρέπουν να εκπληρώσει μια επιθυμία χωρίς να το σκεφτεί καλά. Έτσι και ο θύτης συγκρούεται εσωτερικά με τις αναστολές του για να βρεθεί σεξουαλικά με ένα παιδί. Πολλοί ενήλικες μπορεί να έχουν σεξουαλικό ενδιαφέρον για παιδιά αλλά γνωρίζουν και είναι σε θέση να καταλάβουν πως είναι λάθος και δεν ενεργούν απλά με την επιθυμία. Αφού γίνει η σεξουαλική κακοποίηση, ο ενήλικας καταφέρνει να ξεπεράσει το γεγονός ότι αυτό που έκανε ήταν απαράδεκτο συνήθως με την χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών. Επίσης σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν και κάποιοι εξωτερικοί παράγοντες όπως η ανεργία, η κρίση κτλ που σε συνδυασμό με το στρες μειώνουν τις αναστολές του θύτη. Ακόμα ο δράστης μπορεί να έχει τάσεις ψυχολογικής διαταραχής ή ψυχικής ασθένειας. Σε ενδοοικογενειακές υποθέσεις την υψηλότερη κακοποίηση την δέχονται τα κορίτσια που πάνε σε ανάδοχες οικογένειες σε σύγκριση με τα βιολογικά παιδιά. Το ταμπού της αιμομιξίας όμως δεν είναι τόσο ισχυρό. Η απουσία ισχυρών ποινικών κυρώσεων πιθανόν να διαδραματίζει και αυτή το ρόλο της όσον αφορά την αποτυχία των δραστών να ελέγξουν τις παρορμήσεις τους.
- 3) Το τρίτο στάδιο είναι συνδεδεμένο με τους περιβαλλοντικούς παράγοντες οι οποίοι κανονικά αναμένεται να περιορίσουν την σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών αφού δεν εναπόκειται μόνο στην συμπεριφορά του θύτη. Σε αυτό το στάδιο ο θύτης **ξεπερνά τους εξωτερικούς ανασταλτικούς παράγοντες** για να καταφέρει να

συνευρεθεί με ένα παιδί. Για να γίνει η σεξουαλική κακοποίηση θα πρέπει ο πιθανός θύτης να βρεθεί σε φυσικό χώρο και χρόνο με το πιθανό θύμα ενώσω ο γονιός ή ο κηδεμόνας του απουσιάζει. Συνήθως είναι άτομα που δουλεύουν με παιδιά και που είναι πέραν πάσης υποψίας. Τα παιδιά που είναι μόνα ή έχουν λίγους φίλους είναι πιο εύκολο να τα προσεγγίσει ο δράστης. Σε περιπτώσεις αιμομιξίας (πατέρα-κόρης), η αδυναμία της μητέρας να προστατέψει την κόρη της είναι αποτέλεσμα μιας ίσως πιθανής κακοποίησης και της μητέρας, ή ψυχολογικής/συναισθηματικής αρρώστιας ή ακόμα να οφείλεται στο γεγονός ότι η μητέρα δουλεύει νύχτα. Η μητέρα μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό και αποτρεπτικό παράγοντα στην σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού της όχι μόνο με την φυσική της παρουσία αλλά και με το να είναι κοντά στο παιδί της σε όλα του τα προβλήματα, και να είναι σε θέση να καταλάβει πότε το παιδί της είναι ταραγμένο. Γι' αυτό το λόγο αυτό το κομμάτι είναι το μοναδικό που μπορεί να αποτρέψει τα σχέδια των κακοποιών. Κατά συνέπεια υπάρχουν παράγοντες οι οποίοι είναι ανατρέψιμοι και μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη και την καταπολέμηση των κρουσμάτων παιδεραστίας και παιδική πορνογραφίας.

- 4) Η τελευταία προϋπόθεση που επεσήμανε ο Finkelhor είναι να καταφέρει ο θύτης να **ξεπεράσει τις αντιστάσεις του παιδιού**. Αν και ακούγεται σχετικά εύκολο κάποιος να καταφέρει να ξεγελάσει ένα παιδί, εντούτοις είναι άξιο προς μελέτη. Η φυσική δύναμη είναι αυτό που μπορεί να σκεφτεί κάποιος για να ξεπεραστεί η όποια αντίσταση προβάλλει το παιδί. Ωστόσο στις πλείστες περιπτώσεις τα παιδιά εξαναγκάζονται ψυχολογικά ή ξεγελιούνται. Μερικά παιδιά είναι πιο ευάλωτα από κάποια άλλα. Με βάση τους παιδευαστές των φυλακών της Αμερικής και του Καναδά, ορισμένες φορές στοχεύουν θύματα σε δημόσιους χώρους. Μπορούν να αισθανθούν ποια από τα παιδιά αυτά δεν αποτελούν στόχο τους. Παιδιά τα οποία αρνούνται να παίξουν μαζί τους, δεν μπορούν να κρατήσουν μουσικά ή που δεν μπορούν να τους επιβληθούν, δεν αποτελούν στόχο. Αντιθέτως, παιδιά που είναι συναισθηματικά ανασφαλής ή άπορα είναι εύκολος στόχος. Αυτά τα παιδιά μπορούν να βρουν προσοχή, αγάπη και δωροδοκίες που προσφέρονται από τον δράστη για να ρίξει τις αντιστάσεις των παιδιών. Τα παιδιά που δεν έχουν καλές σχέσεις με τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους, δεν έχουν που να απευθυνθούν. Ακόμα και η έλλειψη πληροφόρησης είναι σημαντικός παράγοντας σε θέματα που αφορούν την κακοποίηση των παιδιών διότι τα παιδιά μαθαίνουν είτε από τους γονείς τους είτε από τους δασκάλους τους πώς να προστατεύονται από τους «επικίνδυνους αγνώστους» αλλά είναι εντελώς απροετοίμαστα σε πιθανή σεξουαλική κακοποίηση από κάποιο τον οποίον γνωρίζουν ή εμπιστεύονται. Ο δράστης αφού καταφέρει αυτό που θέλει, πιθανότατα να εκφοβίζει ή να δωροδοκεί το παιδί για να μην πει τίποτα σε κανέναν, κάτι που οδηγεί στην συστηματική κακοποίηση κάποιου παιδιού χωρίς να το μάθει κανείς.

Συμπληρωματικές έρευνες σχετικά με την σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών έκαναν και άλλοι μελετητές βασισμένοι στο πρότυπο του Finkelhor. Ακόλουθοι του όπως ο *Marshall* και ο *Barbaree* το 1990, έκαναν την δική τους θεωρία την οποία ονόμασαν *Ολοκληρωμένη Θεωρία*. Η θεωρία αυτή προσπαθεί να ενσωματώσει τις πολλές περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης σ' ένα ευρύ πλαίσιο το οποίο εμπεριέχει

βιολογικούς, ψυχολογικούς, κοινωνικοπολιτιστικούς και περιστασιακούς παράγοντες. Βιολογικοί παράγοντες περιλαμβάνουν ορμονικές ανωμαλίες, αναπτυξιακοί παράγοντες περιλαμβάνουν προβλήματα ελέγχου και κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία ενώ παράλληλα αναπτύσσεται μια αντίληψη κατά την παιδική ηλικία, κατά την οποία συνταυτίζεται το σεξ με την βία. Οι κοινωνικοπολιτιστικοί παράγοντες συμπεριλαμβάνουν την επιρροή των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της επικρατούσας κουλτούρας. Σε μια προσπάθεια να παρεκκλίνουν από το πλήθος, οι άνθρωποι προσπαθούν να δημιουργήσουν μια διαφορετική ταυτότητα συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής ταυτότητας. Οι περιστασιακοί παράγοντες είναι ίσως και οι πιο «θεραπεύσιμοι» αν και είναι και οι πιο ασταθείς. Περιλαμβάνουν δικαιολογητικά για την συζυγική βία, την κατάχρηση ουσιών, τις αγχωτικές καταστάσεις, την πρόσβαση στα θύματα κτλ.

Ένα χρόνο μετά οι *Hall και Hirschman* (1991), δημιούργησαν το λεγόμενο *Τετραμερές Μοντέλο* όπου προσπάθησαν να καταλάβουν την λογική των θυτών και να μπουν στην ψυχολογία τους για να μπορέσουν να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους επαναλαμβάνεται το έγκλημα. Έτσι κατάφεραν να εξάγουν τέσσερις παραμέτρους που δικαιολογούν την επανάληψη των εγκλημάτων.

- Αρχικά ο θύτης αρνείται πως υπάρχουν ή υπήρξαν θύματα στο έγκλημά του. Θεωρεί πως ότι έκανε ήταν σωστό και πως όσους ουσιαστικά έβλαψε δεν είναι θύματα αλλά συμμετέχοντες.
- Αρνείται πως υπήρξε ζημιά ή τραυματισμός κατά την εκτέλεση του εγκλήματος του. Θεωρεί πως είναι μια φυσιολογική κατάσταση όπως κάθε άλλη σεξουαλική συνεύρεση κατά την οποία κανείς δεν έπαθε κακό.
- Αρνείται πως είναι υπεύθυνος για το έγκλημα, καταδικάζοντας όσους λένε πως αυτός διέπραξε το έγκλημα. Για παράδειγμα με την καταγγελία του θύματος, ο θύτης αρνείται τα πάντα ενώ παράλληλα δηλώνει πως το ίδιο το θύμα ευθύνεται για ότι έγινε.
- Προβάλλει τις πράξεις του σαν πράξεις που συμβάλλουν στο «καλό» είτε του θύματος, είτε της οικογένειάς του σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής κακοποίησης. Με τις πράξεις του πιστεύει πως κάνει καλό, χωρίς να μπορεί να αναγνωρίσει τις συνέπειες των όσων κάνει.

Αρκετά χρόνια μετά, το 2002, οι *Ward και Siergert* δημιούργησαν ένα νέο μοντέλο το οποίο είναι αποκλειστικά συσχετισμένο με την συμπεριφορά και την ψυχολογία των δραστών. Είναι το μοντέλο «μονοπάτια» το οποίο στοχεύει σε προβλήματα που οδηγούν στην κακοποίηση των παιδιών. Στοχεύει σε προβλήματα όπως η έλλειψη οικειότητας, περιπτώσεις με περίπλοκα σεξουαλικά «σενάρια» (πχ ανάπτυξη χρόνιας συμπεριφοράς κατά την οποία συγχύζεται η επίτευξη της οικειότητας με την πραγματοποίηση σεξουαλικής πράξης) κτλ. Με βάση αυτό το μοντέλο η έλλειψη οικειότητας υπάρχει λόγω των συναισθηματικών δυσλειτουργιών.

Η ψυχολόγος Μαρία Αναστασίου προσπαθώντας να προσδιορίσει τα αίτια της παιδοφιλίας εστιάζει στην παιδική ηλικία των παιδόφιλων και τα βιώματα τους, υποστηρίζοντας πως τα πιθανά αίτια παιδοφιλίας είναι ιδιαίτερα κατάλοιπα από την παιδική ηλικία των παιδόφιλων και παίζουν πολύ μεγάλο ρόλο στην ανάπτυξη αυτής της σεξουαλικής διαταραχής. Έρευνες έδειξαν πως και το 67% των παιδόφιλων ανά τον κόσμο έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά κατά την παιδική τους ηλικία. Μια δεύτερη αιτία είναι τα έντονα περιβαλλοντικά αίτια, η φύση δηλαδή, τα οποία μπορούν να έχουν τραυματίσει τον ψυχισμό του ατόμου. Μιλάμε για βιώματα και καταστάσεις που μπορεί να ήταν σοκαριστικές και να εκφράζονται μετά από χρόνια μέσω της παιδοφιλίας. Ερωτώμενη κατά πόσο αυτή η διαταραχή είναι ιάσιμη υποστήριξε πως «Όσον αφορά το αν γιατρέυεται η

παιδοφιλία, η απάντηση είναι μάλλον αρνητική, χωρίς φυσικά να αποκλείονται οι εξαιρέσεις. Η συγκεκριμένη διαταραχή είναι βαθιά ριζωμένη μέσα στον ψυχισμό του ατόμου όπως όλες οι σεξουαλικές επιθυμίες και συνήθειες του ανθρώπου». Αυτό σημαίνει πως αν μέσω κάποιας ειδικής ψυχοθεραπευτικής διαδικασίας το άτομο καταφέρει να επουλώσει τις πληγές αυτές, τότε ίσως μπορεί να αφήσει πίσω του την διαταραχή.

Σύμφωνα με τους Finkelhor και Υλλο, οι παιδεραστές ελκύονται από τα παιδιά και για άλλους λόγους εκτός από την σεξουαλική ικανοποίηση. Φαίνεται ότι με τον τρόπο αυτό ικανοποιούν την ανάγκη τους για κυριαρχία και επιβολή στις διαπροσωπικές σχέσεις ενώ είναι φανερό ότι χαρακτηρίζονται από ανεπάρκεια όσον αφορά τις κοινωνικές διαπροσωπικές δεξιότητες και διακατέχονται από έντονα συναισθήματα μοναξιάς ή παρορμητικότητας, χρησιμοποιούν το αλκοόλ ή τα ναρκωτικά για να αποδεχτούν την φύση τους, αν μπορούμε να το πούμε έτσι. Λίγο πολύ κάπως έτσι ολοκληρώνεται το προφίλ ενός παιδόφιλου.

Από την άλλη πλευρά, οι αστυνομικοί από το τμήμα καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος δηλώνουν πως το γενικό προφίλ έχει παγκόσμια μορφή, δηλαδή είναι ένα πρότυπο που εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες. Συνήθως εστιάζεται γύρω από τα χαρακτηριστικά του μεσήλικα, μοναχικού ατόμου που με οποιοδήποτε τρόπο έχει σχέση με παιδιά. Μπορεί να είναι καθηγητής ή δάσκαλος κτλ. Για την Κύπρο γενικά οι κατηγορούμενοι για παιδική πορνογραφία εμπίπτουν στα πιο πάνω χαρακτηριστικά. Η στροφή που κάνουν αυτοί οι άνθρωποι προς την παιδοφιλία και κατά συνέπεια στην παιδική πορνογραφία, σύμφωνα με τον κύριο Κάρκα, είναι ευθύνη μιας επιθυμίας που δημιουργείται σε κάποιους ανθρώπους για να γνωρίσουν και να λάβουν μέρος σε κάτι καινούριο, άνθρωποι που έχουν βαρεθεί από πολλές απόψεις τον τρόπο ζωής που κάνουν και ψάχνουν κάτι που θα τους προσφέρει κάτι που δεν έχουν ξαναζήσει. Έτσι μέσα από αυτά προκύπτει πως η παιδοφιλία είναι μια διαστροφή που δημιουργείται τόσο από παλιά βιώματα όσο και από καινούρια. Η αλλοτριωμένη και υπερκαταναλωτική κοινωνία που ζούμε πιθανότατα να ευθύνεται και για τις επιλογές που κάνουν οι πολίτες της.

7. Αναφορές σε κρούσματα στην Κύπρο

Σε μια προσπάθεια εύρεσης στοιχείων για την περίπτωση της Κύπρου και το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται σε θέματα παιδικής πορνογραφίας, βρήκα σχετικά άρθρα από εφημερίδες (κυρίως online).

Σύμφωνα με άρθρο της Μαρίας Δημητρίου στην εφημερίδα Χαραυγή που δημοσιεύτηκε στις 7 Ιανουαρίου 2010 με τίτλο «43χρονος, ύποπτος για παιδική πορνογραφία. Το δικαστήριο εξέδωσε διάταγμα πενθήμερης προσωποκράτησής του», αναφέρει πως στις 6 Ιανουαρίου εκδόθηκε ένταλμα κράτησης 43χρονου οποίος κατηγορήθηκε για κατοχή παιδικού πορνογραφικού υλικού στον υπολογιστή του αλλά και σε έντυπη μορφή. Αναφερόμενη σε έρευνα της Interpol, λέει πως αριθμός χρηστών του διαδικτύου στην Κύπρο, κατέβασαν από συγκεκριμένο διαδικτυακό χώρο στο εξωτερικό, 100 αρχεία παιδικού πορνογραφικού υλικού.

Σύμφωνα με άρθρο του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ο Φιλελεύθερος» στις 4 Μαρτίου 2009 με τίτλο «Ερευνήθηκαν 81 υποθέσεις το 2008. Αυξητική τάση παρουσιάζουν τα φαινόμενα παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο», αναφέρει ότι στην Λευκωσία ερευνήθηκαν συνολικά 81 υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας από το Γραφείο Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Αστυνομίας το 2008, ενώ άλλες 19 υποθέσεις αφορούσαν άλλες παράνομες δραστηριότητες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή. Τέσσερα πρόσωπα διώχθηκαν ποινικά και οι υποθέσεις βρίσκονται ενώπιον της δικαιοσύνης και άλλες 13 περιπτώσεις διερευνώνται ακόμα. Επισημαίνει επίσης πως παρατηρείται μια αυξητική τάση στην Κύπρο όσον αφορά τα εγκλήματα που γίνονται μέσα από το διαδίκτυο. Συγκεκριμένα αναφέρει πως η Κύπρος, σύμφωνα με τον υπεύθυνο του Γραφείου Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Αστυνομίας κ. Μάρκο Νικολεττή, γίνεται δέκτης σωρείας πληροφοριών από υπηρεσίες και μη κυβερνητικούς οργανισμούς του εξωτερικού για υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας, και διεξάγει έρευνες συμβάλλοντας στην εξιχνιάσή τους. Μέχρι στιγμής πάντως δεν υπήρξε οτιδήποτε που να καταδεικνύει την παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού στην Κύπρο, παρόλο που Κυπριόπουλα έχουν τύχει σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο. Όπως δήλωσε σε συνέντευξή του στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων ο κ. Νικολεττής, ο εντοπισμός αυτών που διαπράττουν ηλεκτρονικά εγκλήματα καθίσταται δυσκολότερος λόγω του γεγονότος ότι είναι δυνατή η ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο σε μη ιδιωτικούς χώρους, όπως οι καφετέριες. Σημείωσε, περαιτέρω, ότι θα πρέπει να έχει την υποχρέωση ο παροχέας να ελέγχει το δίκτυο και το υλικό που διακινείται σε αυτό. Το άλλο πρόβλημα που υπάρχει, ανέφερε, είναι πως ο νόμος υποχρεώνει τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών να διατηρούν τα τηλεπικοινωνιακά δεδομένα μόνο για έξι μήνες. Επίσης, με τη χρήση των κινητών τρίτης γενιάς και προπληρωμένων καρτών κινητής τηλεφωνίας είναι δύσκολο να εντοπιστεί η ταυτότητα των δραστών ηλεκτρονικών αδικημάτων.

Παλαιότερα, σε άρθρο των Ιορδάνη Κωνσταντινίδη και Γιώργου Μιχαηλίδη, που δημοσίευσε στις 29 Σεπτεμβρίου 2007 η εφημερίδα «Η Σημερινή» με τίτλο «η Κύπρος στον κλοιό της παιδικής πορνογραφίας», αναφέρεται μεταξύ άλλων πως και στην Κύπρο, η παιδική πορνογραφία άρχισε να παίρνει μεγάλες διαστάσεις αφού το 2007 και σε διάστημα μικρότερο των εννέα μηνών καταγγέλθηκαν περισσότερες από 20 υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας. Το άρθρο αφού αναφέρεται και σε έρευνες της Interpol, αποκαλύπτει πως μετά από τα αυξημένα κρούσματα παιδικής πορνογραφίας, στις 20 Σεπτεμβρίου 2007, συστάθηκε από το Αρχηγείο, ειδικό γραφείο για τέτοιες υποθέσεις και την καταπολέμηση τους.

Στέλλα Αγαπίου
2010-2011

8. Νομοθετικά πλαίσια ανά ήπειρο

Οι νόμοι που ρυθμίζουν την παραγωγή, διανομή και κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας αποφασίστηκαν κυρίως μέσα από το UNCRS, αφού αποτελεί την βάση για να στηθούν πάνω του οι παγκόσμιες νομοθεσίες σχετικά με το θέμα. Σύμφωνα με το UNCRS, το νομοθετικό πλαίσιο συμπεριλαμβάνει τις νομοθεσίες που εφαρμόζονται στην Ασία και στις περιοχές γύρω από τον Ειρηνικό όπως επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην Ευρώπη και τις τροποποιήσεις που υπάρχουν σε μερικές χώρες και στην Βόρεια Αμερική. Επίσης παρατίθεται ο κανονισμός σχετικά με την παιδική πορνογραφία όπως και τα νομικά ζητήματα που εγείρονται από αυτό τον κανονισμό. Για την περίπτωση της Κύπρου, είναι 2 οι νομοθεσίες που περιγράφουν το παράπτωμα της παιδικής πορνογραφίας. Η πρώτη αφορά στο νόμο 87 (1)/ 2007 ο οποίος αναφέρεται στην εμπορία προσώπων γενικά και συμπεριλαμβάνει στο άρθρο 11,1 α-ε την παιδική πορνογραφία μιλώντας για παραγωγή, διάδοση ή μετάδοση, παροχή πληροφοριών για το που θα βρει κάποιος τέτοιο υλικό, απόκτηση τέτοιου υλικού ή κλήση ανηλίκου για συμμετοχή σε παιδική πορνογραφία. Η δεύτερη αφορά στο νόμο 22 (iii)/2004 που είναι σύμβαση της Ευρώπης. Το άρθρο 11 από α-ε αναφέρεται στην παιδική πορνογραφία με την διαφορά πως αναφέρεται σε υπαρκτό πρόσωπο και σε συνδυασμό των δύο εμπερικλείεται όλο το νομοθετικό πλαίσιο που απαιτείται.

9. Παιδική Πορνογραφία: Η Περίπτωση της Κύπρου

Όπως ανέφερα και πιο πάνω, τα κρούσματα και οι περιπτώσεις παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο αυξάνονται κάθε χρόνο σταδιακά. Σε γενικές γραμμές και σε σύγκριση με άλλες χώρες η Κύπρος είναι σε πολύ καλά επίπεδα παρ' όλη την αύξηση που διαφαίνεται. Σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Κάρκα, η Κύπρος έρχεται αντιμέτωπη με την παιδική πορνογραφία μόνο όσον αφορά το αδίκημα της κατοχής και της προώθησης τέτοιου υλικού. Η Κύπρος είναι ευτυχώς μια από τις χώρες που δεν έχει παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού εννοώντας την παράνομη βιομηχανία που έχουν άλλες χώρες όπως η Ιαπωνία [11], οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ολλανδία κτλ. Η παραγωγή παιδικού πορνογραφικού υλικού στην Κύπρο, περιορίζεται σε ενέργειες όπως η παράνομη ενεργοποίηση της κάμερας του υπολογιστή κάποιου χρήστη από άλλον, με σκοπό την καταγραφή προσωπικών στιγμών, ή ο εκβιασμός των παιδόφιλων μέσα από το διαδίκτυο για να αναγκάσουν το παιδί να προβεί σε άσεμνες ενέργειες μπροστά από στην κάμερα και οι παιδόφιλοι να τις καταγράψουν. Ευτυχώς, για την Κύπρο ο εφιάλτης μιας βιομηχανίας παραγωγής παιδικής πορνογραφίας είναι πολύ μακριά και οι υπεύθυνοι του τμήματος καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος Κύπρου παρουσιάζονται αισιόδοξοι πως εφόσον περιορίζονται τέτοια φαινόμενα και με την βοήθεια της αστυνομίας και των δημόσιων φορέων, δεν θα επιτρέψουν να συμβεί κάτι τέτοιο.

Το τμήμα καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος στην Κύπρο (Γ.Κ.Η.Ε) συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2007 βάσει της αστυνομικής διάταξης αρ. 3/45. Κάτω από την διοίκηση του Γ.Κ.Η.Ε, υπάγεται και το Δικανικό Εργαστήριο Εξέτασης Ηλεκτρονικών Δεδομένων. Στο Γ.Κ.Η.Ε. εργάζονται τέσσερις ανακριτές και έξι τεχνικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η αποστολή του Γ.Κ.Η.Ε. είναι η διερεύνηση εγκλημάτων που γίνονται μέσω του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών υπολογιστών και ο έλεγχος του διαδικτύου αναφορικά με την διακίνηση παιδικής πορνογραφίας, κατά την παράβαση των προνοιών του Νόμου 22(iii)/2004. Μεταξύ των καθηκόντων του τμήματος είναι:

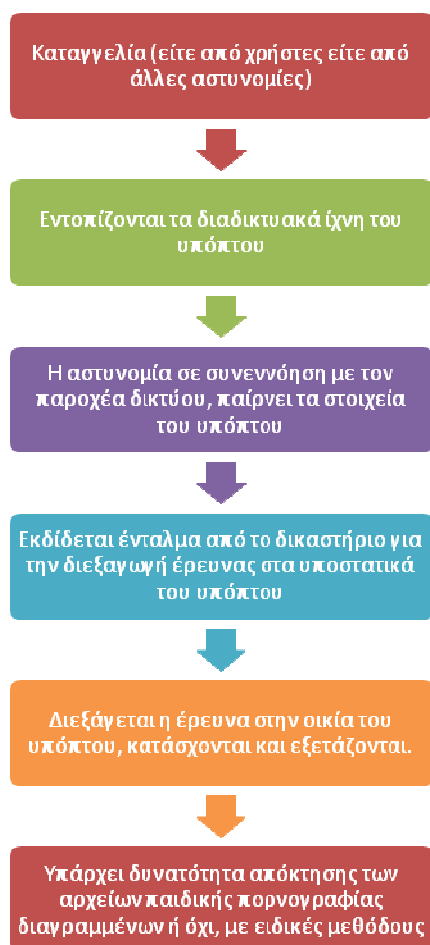
- Παρακολούθηση υποθέσεων που ενδεχομένως να διερευνώνται από άλλα τμήματα
- Συνεργασία με ανακριτές άλλων τμημάτων
- Συνεργασία με λειτουργούς άλλων υπηρεσιών/οργανισμών
- Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων
- Τήρηση στατιστικών στοιχείων
- Συμμετοχή σε διαλέξεις/εκδηλώσεις
- Παρακολούθηση των εξελίξεων της τεχνολογίας

Το Γ.Κ.Η.Ε. διέπεται από πέντε νομοθεσίες, του νόμου περί της Σύμβασης κατά του Εγκλήματος μέσω του Διαδικτύου (Κυρωτικός) -Νόμος του 2004- (22(iii)/2004) [15], του νόμου περί της Καταπολέμησης της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης προσώπων και της Προστασίας των θυμάτων -Νόμος του 2007 (87(i)/2007) [16], του νόμου περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα -Νόμος 138(i)/2001, του νόμου περί πρόσθετου πρωτοκόλλου κατά του εγκλήματος μέσω διαδικτύου, αναφορικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης που διαπράττονται μέσω συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (Κυρωτικός) 26(iii)/2004 και του νόμου περί ρυθμίσεως ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών 112(i)/2004. Οι νόμοι (22(iii)/2004) και (87(i)/2007) αποτελούν τις διατάξεις που καταδικάζουν την παιδική πορνογραφία. Οι νόμοι καταδικάζουν τα άτομα που παράγουν παιδικό πορνογραφικό υλικό, παρέχουν πληροφορίες για παιδική πορνογραφία, την διανέμουν ή την προάγουν, που κατέχουν παιδικό πορνογραφικό υλικό και αυτούς που προσκαλούν παιδιά να συμμετάσχουν σε παιδική πορνογραφία.

Οι συνεντεύξεις που μου παραχωρήθηκαν για την διεξαγωγή της έρευνας μου από τους αστυνομικούς του τμήματος καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος διαχωρίζουν τους Κύπριους χρήστες σε τρεις κατηγορίες:

1. Αρχάριοι που είναι συνήθως άτομα ηλικίας 35 και πάνω και η σχέση τους με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές είναι σχεδόν ανύπαρκτη
2. Μεσαίοι χρήστες που είναι άτομα 14 μέχρι 34 ετών
3. Εξειδικευμένοι χρήστες που είναι ένα μικρό ποσοστό ανθρώπων πάνω των 25-30, που η δουλειά τους είναι άμεσα συνδεδεμένη με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Η διαδικασία που ακολουθάτε από τους αστυνομικούς του Γ.Κ.Η.Ε. είναι ως εξής:

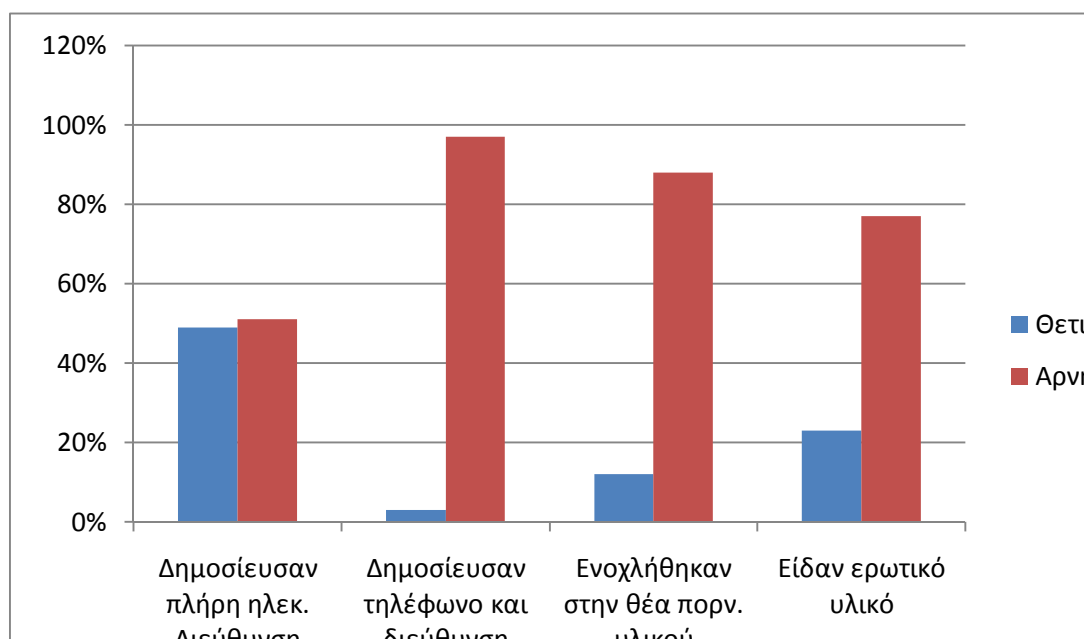
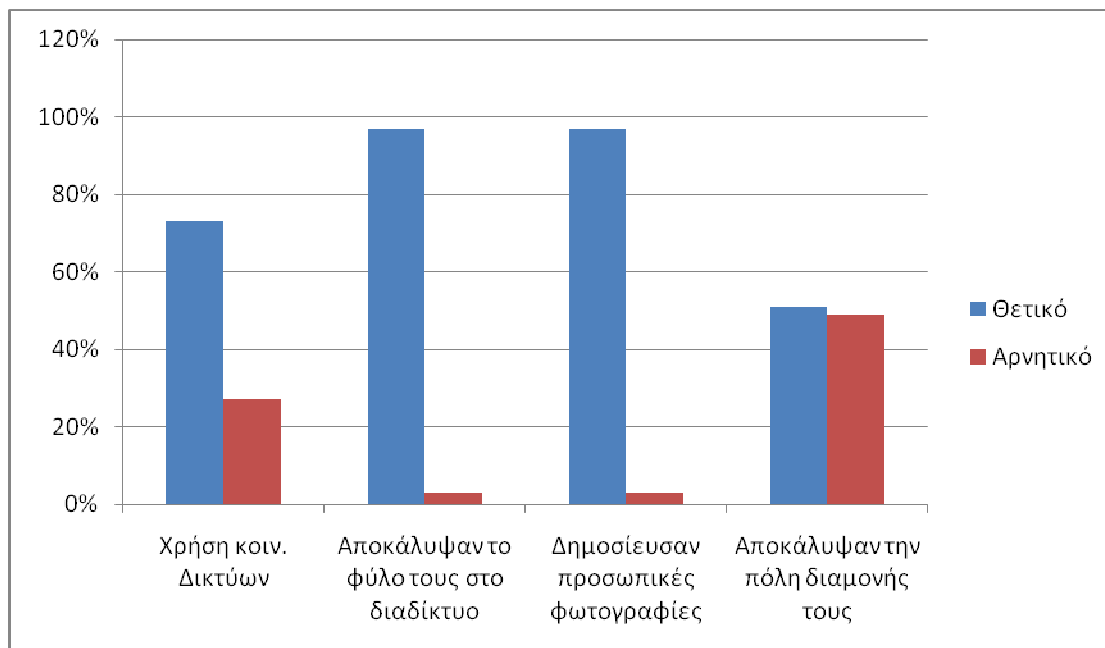
Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή, γίνεται η ταυτοποίηση των θυμάτων και των θυτών που πρωταγωνιστούν στο υλικό παιδικής πορνογραφίας. Οι θύτες και τα θύματα αναγνωρίζονται με τεχνικές οι οποίες εφαρμόζονται τόσο στην Αμερική όσο και στην Ευρώπη. Είναι τεχνικές ταυτοποίησης προσώπων που είναι καταγεγραμμένα σε κοινές βάσεις δεδομένων ανά τον κόσμο και έτσι μπορούμε να βρούμε την χώρα προέλευσης του θύματος, του θύτη ακόμα και του βίντεο ή της εικόνας. Ερωτηθείς ο υπεύθυνος του Γ.Κ.Η.Ε. αν η Κύπρος υστερεί σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη όσον αφορά τα συστήματα ή τις μεθόδους τους, η απάντηση ήταν αρνητική και αισιόδοξη για την πορεία του τμήματος: «Σε καμία περίπτωση τα συστήματα που διαθέτουν οι Κυπριακές αρχές δεν υστερούν σε σχέση με άλλες χώρες με την διαφορά ότι σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία δεν παρέχεται η δυνατότητα του monitoring (παρακολούθησης) του διαδικτύου ή και του undercover

investigation (παρακολούθηση υπόπτων μέσω διαδικτύου με ψεύτικη ταυτότητα) γιατί αυτά περιορίζονται από την προστασία προσωπικών δεδομένων».

Σύμφωνα με τους αστυνομικούς του Γ.Κ.Η.Ε., το τμήμα τους δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα σε βαθμό που να εμποδίζεται το έργο τους. Το μοναδικό ίσως πρόβλημα που υπάρχει είναι η διατήρηση αρχείων με ονόματα και διευθύνσεις από τους παροχείς διαδικτυακών υπηρεσιών. Κάθε παροχέας τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών οφείλει να διατηρεί σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου τηλεπικοινωνιών, δεδομένα των πελατών του για περίοδο 6 μηνών. Η περίοδος αυτή είναι η ελάχιστη περίοδος η οποία ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόβλημα προκύπτει όταν η αστυνομία ζητήσει αυτά τα στοιχεία και οι παροχείς δεν τα έχουν. *«Νομοθετικά σύμφωνα με το νόμο 183(1)/2007 ο οποίος προνοεί για την διατήρηση τηλεπικοινωνιακών δεδομένων με σκοπό την διερεύνηση σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Πολλές φορές ζητούμε δεδομένα από τους παροχείς για υπόπτους σε θέματα παιδικής πορνογραφίας και όχι μόνο, και δεν τα έχουν».*

Το Γ.Κ.Η.Ε. έχει κάνει καλή δουλειά στην μέχρι τώρα πορεία του σύμφωνα με τον αρχηγό της αστυνομίας Κύπρου. Η επιτυχία τους αυτή δεν στηρίζεται στην απειρία ή τα λάθη που κάνουν οι επιτήδριοι που ανεβάζουν ή κατεβάζουν παιδικό πορνογραφικό υλικό αλλά στην σωστή οργάνωση και τα κατάλληλα εργαλεία που κατέχει το τμήμα σύμφωνα με το κ. Κάρκα. Για την περίπτωση της Κύπρου, ο κ. Κάρκας πιστεύει πως η άγνοια είναι ένας παράγοντας που μπορεί να οδηγεί τα παιδιά να πέφτουν θύματα παιδικής πορνογραφίας αλλά με την σημερινή κατάσταση, αυτό που κατά κύριο λόγο ευθύνεται για την αύξηση της παιδικής πορνογραφίας είναι η έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των γονιών και των παιδιών, *«ο κυριότερος παράγοντας είναι η έλλειψη επικοινωνίας που υπάρχει μεταξύ των παιδιών και της οικογένειάς τους. Για παράδειγμα όσον αφορά στο αδίκημα της πρόσκλησης παιδιού σε παιδική πορνογραφία μέσα από chat rooms, τα παιδιά-θύματα δεν αναφέρουν το περιστατικό παρά μόνο όταν φτάσουν σε απόγνωση».* Το τμήμα διαχωρίζει τις υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας ανάλογα με τις πληροφορίες που δέχεται. Δηλαδή, η πρώτη κατηγορία είναι όταν λαμβάνουν πληροφορίες για ύπαρξη παιδικής πορνογραφίας και μετά από έρευνες ανακαλύπτεται η προέλευσή της. Αν είναι από το εξωτερικό, με την σειρά τους ενημερώνουν την αστυνομία της συγκεκριμένης χώρας. Η δεύτερη κατηγορία είναι όταν καταγγελθεί πρόσκληση παιδιού σε παιδική πορνογραφία, δηλαδή μέσα από chat rooms ζητηθεί από το παιδί να βγάλει τα ρούχα του κτλ, ενώ η τρίτη κατηγορία είναι καταγγελίες που προέρχονται από 3^{ες} χώρες για χρήστες της Κύπρου οι οποίοι κατέχουν υλικό παιδικής πορνογραφίας. Μεταξύ άλλων ο κ. Κάρκας δήλωσε πως *«από το 2007 μέχρι το 2010 φαίνεται αύξηση στην 1^η κατηγορία, σταδιακή αύξηση στην 2^η κατηγορία και σταδιακή μείωση στην 3^η κατηγορία».*

Περισσότερες από 70% των υποθέσεων παιδικής πορνογραφίας που ανήκαν στην 2^η και 3^η κατηγορία εξιχνιάστηκαν σύμφωνα με τους αστυνομικούς, ενώ για το υπόλοιπο 30% είτε δεν υπήρχαν αρκετά στοιχεία για καταδίκη των υπόπτων, είτε δεν ενέπιπταν στην δικαιοδοσία του τμήματος. Επίσης όλες οι περιπτώσεις κατηγορίας 2, έγιναν γνωστές στην αστυνομία από τα θύματα ενώ όλες οι περιπτώσεις κατηγορίας 3 ανακαλύφθηκαν από την αστυνομία είτε της Κύπρου είτε από άλλες αστυνομίες ανά τον κόσμο. Οι περιπτώσεις της 1^{ης} κατηγορίας συνήθως γίνονται από καταγγελίες χρηστών και απλά αναφέρονται στην αστυνομία της χώρας προέλευσης του υλικού. Όσον αφορά τα θύματα στην κατηγορία 2, είναι όλα εκτός από 2 (ποσοστό πέραν του 90%) κορίτσια και σύμφωνα με την αστυνομία υπήρξαν κρούσματα σε όλες τις επαρχίες.

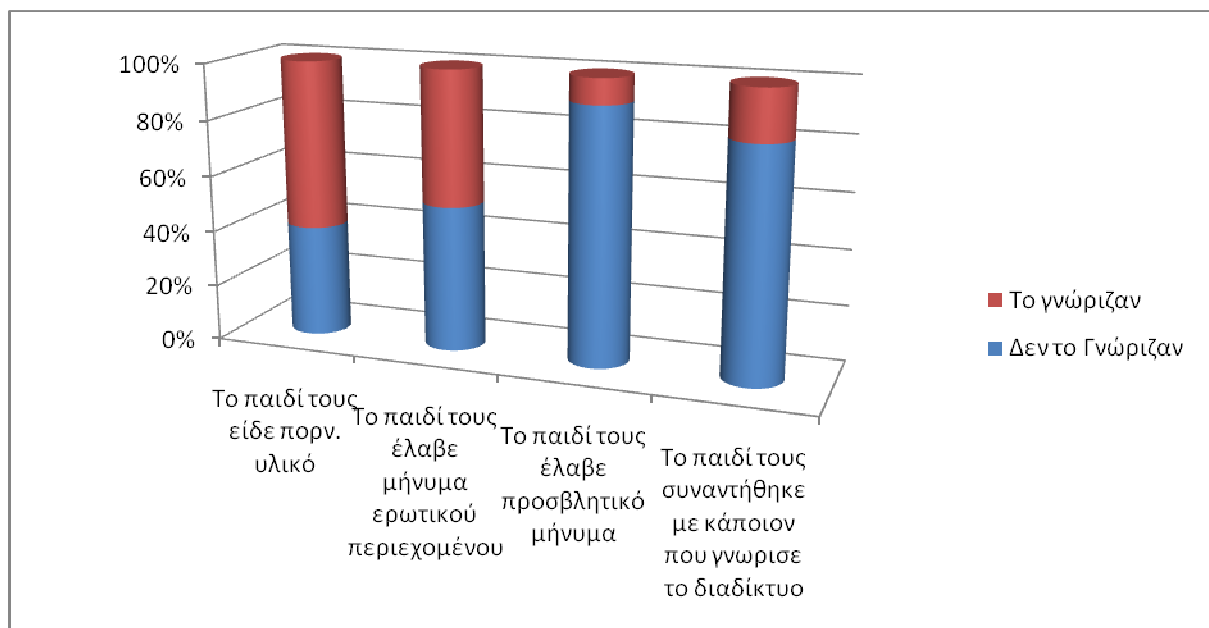

Σύμφωνα με την αστυνομία, όλες οι περιπτώσεις κατηγορίας 2, έγιναν γνωστές στην αστυνομία από τα θύματα ενώ όλες οι περιπτώσεις κατηγορίας 3 ανακαλύφθηκαν από την αστυνομία είτε της Κύπρου είτε από άλλες αστυνομίες του κόσμου. Τα παιδιά που πέφτουν συνήθως θύματα παιδικής πορνογραφίας είναι παιδιά ηλικίας 13 με 14 χρονών ενώ κανένα από τα παιδιά αυτά δεν δολοφονήθηκε ή εξαφανίστηκε (κάτι που είναι συνηθισμένο στις ΗΠΑ). Σε έρευνα που διεξήγαγε το Cyberethics σε συνεργασία με το *EU Kids Online* από το *London School of Economics and Political Science* [12] για λογαριασμό της Κύπρου, αποδείχθηκε πως είμαστε μια από τις πέντε πρώτες χώρες της Ευρώπης σε επίπεδα συμμετοχής ανηλίκων (ηλικίας 9-16 ετών), σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

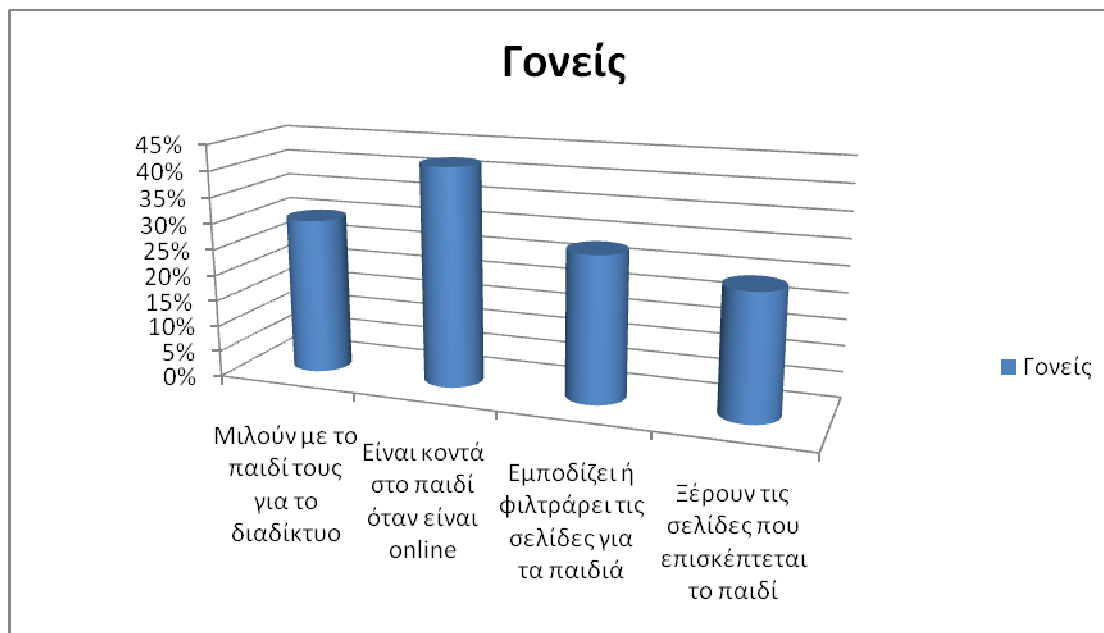
Στους παραπάνω πίνακες παρουσιάζονται οι απαντήσεις που έδωσαν παιδιά ηλικίας 9 ως 16 ετών από την Κύπρο. Στον πρώτο πίνακα βλέπουμε πως το 73% των παιδιών ηλικίας 9-16 ετών έχουν προφίλ σε πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης, τοποθετώντας την Κύπρο στις πρώτες 5 της Ευρώπης. Στην συνέχεια βλέπουμε πως τα παιδιά δεν διστάζουν

να αποκαλύψουν προσωπικά δεδομένα τους στο διαδίκτυο. Σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης το 97% των παιδιών αποκάλυψε το φύλο του, το 97% επίσης, δημοσίευσε προσωπικές φωτογραφίες του, ενώ το 51% των παιδιών αποκάλυψε την πόλη στην οποία διαμένει.

Στον δεύτερο πίνακα βλέπουμε πως το 49% των παιδιών δημοσίευσαν την πλήρη ηλεκτρονική τους διεύθυνση στο διαδίκτυο, ενώ ένα ποσοστό της τάξης 3% δήλωσε πως δημοσίευσε πλήρη διεύθυνση οικίας και τηλέφωνο στο διαδίκτυο. Εντύπωση προκαλεί το 88% των παιδιών που δήλωσαν πως δεν ενοχλούνται από πορνογραφικό υλικό που μπορεί να δουν στο διαδίκτυο ενώ το 77% των παιδιών δήλωσε πως έχει δει ερωτικό-πορνογραφικό υλικό και στο διαδίκτυο και στην τηλεόραση.

Από την πλευρά των γονιών, τα στοιχεία που κατέδειξε η έρευνα δεν είναι και πολύ θετικά. Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, οι γονείς ζουν στην άγνοια όσον αφορά τις δραστηριότητες των παιδιών τους στο διαδίκτυο. Το 40% των γονιών που το παιδί τους είδε πορνογραφικό υλικό, δήλωσαν πως το παιδί τους δεν είδε ποτέ τέτοιο υλικό. Το 52% των γονιών που το παιδί τους έλαβε μήνυμα ερωτικού περιεχομένου, δήλωσε πως το παιδί τους δεν έλαβε ποτέ τέτοιο μήνυμα, όπως επίσης και γονείς που τα παιδιά τους έλαβαν προσβλητικά μηνύματα, οι ίδιοι δήλωσαν πως τα παιδιά τους δεν έλαβαν ποτέ κάτι τέτοιο. Φόβο προκαλεί το γεγονός ότι το 82% των γονιών που το παιδί τους συναντήθηκε σε φυσικό χώρο με άγνωστο που γνώριζε μόνο μέσα από το διαδίκτυο, δήλωσαν πως το παιδί τους δεν θα έκανε ποτέ κάτι τέτοιο. Στην πλειοψηφία τους, οι δραστηριότητες των παιδιών στο διαδίκτυο θα έπρεπε να είναι γνωστές στους γονείς για να αποφεύγονται μελλοντικές τραγωδίες. Όπως δήλωσε και ο λοχίας κ. Κάρκας, η ευθύνη για τα κρούσματα παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των γονιών και των παιδιών και η πιο πάνω έρευνα το επιβεβαιώνει.

Ο πιο πάνω πίνακας παρουσιάζει τις απαντήσεις των γονέων για το κατά πόσο επιβλέπουν το παιδί τους όταν είναι στο διαδίκτυο. Το 30% των γονιών δήλωσε πως συζητούν με το παιδί τους για το τι κάνει στο διαδίκτυο. Το 42% των γονέων βρίσκεται κοντά στο παιδί του όταν είναι online αλλά μόνο το 28% των γονιών επιλέγει να εμποδίζει ή να φιλτράρει ιστοσελίδες που είναι πιθανόν ακατάλληλες για παιδιά. Το 24% των γονιών δήλωσε πως γνωρίζει τις ιστοσελίδες που επισκέπτεται το παιδί τους. Σύμφωνα με τα παιδιά όμως, 1 στους 8 γονείς (13%) δεν έχει κάνει ποτέ καμιά από τις πιο πάνω μορφές διαμεσολάβησης για τις οποίες ρωτήθηκε.

Συγκριτικά η Κύπρος με άλλες χώρες είναι ως εξής:

	Κύπρος	Αμερική
- Μέσος όρος ηλικίας παιδιών που είδαν πρώτη φορά πορν. υλικό	13 χρονών	11 χρονών
- Οι χρήστες παιδικού πορνογραφικού υλικού	Άτομα ηλικίας 45-50 χρονών	Άτομα ηλικίας 35-49 χρονών
- Άτομα ηλικίας 9-16 χρονών που είδαν διαδικτυακά πορνογραφικό υλικό	77%	90%
- Άτομα 9-16 χρονών που αποκάλυψαν την διεύθυνση τους διαδικτυακά	3%	29%
- Άτομα 9-16 χρονών που αποκάλυψαν την ηλεκτ. διεύθυνση τους διαδικτυακά	49%	14%

Από τα πιο πάνω αποτελέσματα φαίνεται πως η διαδικτυακή συμπεριφορά των παιδιών τόσο στην Κύπρο όσο και στην Αμερική είναι περίπου η ίδια απλά στην Κύπρο

ακόμα είναι συγκριτικά σε χαμηλότερα επίπεδα. Επίσης στην Κύπρο οι παιδόφιλοι και χρήστες παιδικού πορνογραφικού ηλικιακά δεν διαφέρουν κατά πολύ από τους Αμερικανούς. Σύμφωνα με τον κύριο Κάρκα, οι Κύπριοι παιδόφιλοι δεν «ξανοίχτηκαν» ακόμα σε παραγωγές παιδικής πορνογραφίας όπως αυτές στην Αμερική και σε άλλες χώρες παγκύπρια. Δεν υπάρχει δηλαδή καταγραφή των σεξουαλικών πράξεων ενήλικα με ανήλικο με σκοπό την καταγραφή του. Οι καταγραφές που υπάρχουν στην Κύπρο είναι πολυμεσικά αρχεία (κυρίως βίντεο) όπου παρουσιάζεται ανήλικος γυμνός ή ημίγυμνος μετά από εξαναγκασμό από ενήλικα ή ανήλικο, ή εν αγνοία του. Φυσικά σύμφωνα με τον κύριο Κάρκα υπήρξαν 2-3 περιπτώσεις στα 4 χρόνια λειτουργίας του τμήματος τους, όπου μια σεξουαλική πράξη μεταξύ ανήλικου και ενήλικα καταγράφηκε είτε για προσωπική χρήση είτε για προώθηση αλλά ήταν στην πλειοψηφία τους αδικήματα που έγιναν από ανήλικο σε ανήλικο που φυσικά συνελήφθησαν και πλήρωσαν για τις πράξεις τους.

10. Συμπεράσματα

Η Κύπρος γενικότερα είναι σε πολύ καλό στάδιο όσον αφορά το θέμα της παιδικής πορνογραφίας. Η πολιτεία σε συνεργασία με τους οργανισμούς και την αστυνομία είναι σε εγρήγορση και καθησυχάζουν τον κόσμο της Κύπρου υποστηρίζοντας πως μπορούν να ελέγξουν το φαινόμενο. Μέσα από την μελέτη των στατιστικών στοιχείων και τα όσα μου είπαν οι αστυνομικοί του γραφείου καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος, οι ευθύνες δεν βαραίνουν τους υπεύθυνους και την αστυνομία. Οι αστυνομικοί παρουσιάστηκαν αισιόδοξοι πως αν και παρατηρήθηκε αύξηση σε κρούσματα παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο, δεν είναι κάτι ανησυχητικό. Βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με όλες τις αστυνομίες παγκόσμια (Europol, Interpol, FBI) και η συνεργασία τους υπόσχεται την εξάλειψη της παιδικής πορνογραφίας. Οι ευθύνες βαραίνουν πλέον τους γονείς αφού μέσα από την έρευνα του Cyberethics φάνηκε πως οι γονείς δεν είναι πολύ κοντά στα παιδιά τους κάτι που μπορεί να αποβεί μοιραίο. Οι γονείς είναι οι μόνοι που μπορούν να προστατέψουν τα παιδιά τους όχι μόνο στην πραγματική ζωή αλλά και μέσα στο διαδίκτυο. Μπορεί να μην δίνουν την απαραίτητη σημασία διότι πιθανότατα αγνοούν το κακό που μπορεί να φέρει η κακή χρήση του διαδικτύου.

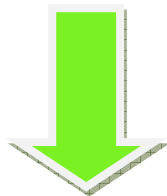
Η παιδική πορνογραφία είναι για αρκετές χώρες η μεγαλύτερη οικονομική βιομηχανία που πολλές φορές κρατάει οικονομικά μια χώρα. Ευτυχώς η Κύπρος δεν ανήκει σ' αυτές τις χώρες και ελπίζουμε να μην γίνει ποτέ. Είμαστε μια μικρή χώρα όπου το οτιδήποτε συμβεί είναι προσωπική μας υπόθεση. Όλοι οι φορείς της Κύπρου καταδικάζουν και επικρίνουν φαινόμενα όπως η παιδική πορνογραφία. Κατά την δημοσίευση ειδήσεων που αφορούν παιδική πορνογραφία μπορούμε να δούμε πως ο δημοσιογράφος παίρνει θέση και κατακρίνει τέτοια φαινόμενα. Η αστυνομία Κύπρου δήλωσε πως οι υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας και παιδικής κακοποίησης δημοσιεύονται χωρίς φυσικά να αναφέρουν ονόματα θυμάτων, για να κινητοποιείται ο κόσμος και να αποκτήσει την ικανότητα να αποτρέπει τέτοια φαινόμενα. Μέσα μαζικής ενημέρωσης, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, αστυνομία, πολιτεία τάσσονται ενάντια σε τέτοια φαινόμενα και προσπαθούν να βοηθήσουν όσο μπορούν μέσα από διαλέξεις, εκδηλώσεις, ενημερωτικές ημερίδες κτλ.

Τόσο από πλευράς αστυνομίας όσο και από πλευράς πολιτείας δεν φαίνεται να υπάρχει κάτι που να εμποδίζει το έργο τους για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας. Τα συστήματα και οι μέθοδοι που εφαρμόζονται στην Κύπρο είναι αποδοτικά και λειτουργικά στο σημείο που πρέπει να είναι. Όπως δήλωσαν και οι αστυνομικοί του τμήματος καταπολέμησης ηλεκτρονικού εγκλήματος, αν και διαφαίνεται μια αύξηση στα κρούσματα παιδικής πορνογραφίας, δεν είναι κάτι ανησυχητικό αφού προς το παρόν ελέγχεται η κατάσταση. Υπάρχουν πάντα περιθώρια βελτίωσης που θα γίνονται σταδιακά. Τα προβλήματα που προκύπτουν και εμποδίζουν το έργο της αστυνομίας είναι:

- Αρχικά η περιορισμένη περίοδος που κρατιούνται τα αρχεία χρηστών του διαδικτύου από τους παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Αν κρατούσαν τα αρχεία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (πέραν των 6 μηνών) θα μπορούσαν να εντοπιστούν γρηγορότερα οι παραβάτες (αντιστοιχία IP διευθύνσεων με τα στοιχεία του χρήστη) χωρίς να ακολουθούν τα ηλεκτρονικά του ίχνη μέχρι να εντοπίσουν παράνομη δραστηριότητα.
- Τα παιδιά αν και μέσα από σχολεία και φορείς διδάσκονται για τους κινδύνους του διαδικτύου, πάντα χρειάζονται μια καθοδήγηση από τους γονείς και κηδεμόνες. Φαίνεται πως οι γονείς αγνοούν κάποια πράγματα και κατά συνέπεια δεν μπορούν να βοηθήσουν ούτε τα παιδιά τους.
- Δυστυχώς δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε τους παιδόφιλους, δεν υπάρχουν κάποια χαρακτηριστικά για το πώς μοιάζει το πρόσωπο ή το σώμα τους για να τους

αναγνωρίζουμε μόνο και μόνο όταν τους δούμε. Υπάρχει ανάγκη να γίνουμε πιο καχύποπτοι για να αποφεύγουμε τις άσχημες καταστάσεις.

- Πρόβλημα αποτελεί επίσης και οι λεγόμενοι «τουρίστες» (sex tourists) που αλλάζοντας συνεχώς χώρες, δεν μπορούν να εντοπιστούν από τις αρχές. Στις χώρες που βρίσκονται μπορούν να προβούν σε σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων, να τα καταγράψουν για να έχουν παιδικό πορνογραφικό υλικό που διατίθεται προς πώληση στο μέλλον.

- ✓ Τεχνικά, μια σωστή λύση θα ήταν η κράτηση αρχείων από τους παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με τους κατόχους για περισσότερο χρονικό διάστημα. Μια εφαρμογή που έπρεπε να γίνει από όλες τις χώρες αλλάζοντας τον νόμο που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση και να είναι υποχρεωτική η κράτηση των στοιχείων αυτών για τουλάχιστον δύο χρόνια.
- ✓ Η εμπλοκή των γονιών στις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους. Θα πρέπει να υπάρξει μια βελτίωση των σχέσεων αυτών για να μπορούν οι γονείς να προστατέψουν τα παιδιά τους αλλά και τα παιδιά να μπορούν να έχουν για στήριγμα κάποιον που θα μπορέσει να αντεπεξέλθει σε δύσκολες καταστάσεις. Υπάρχουν επίσης και διαδικτυακή χώροι όπως το cyberethics όπου μπορούν να καταγγείλουν κάτι ή κάποιον που τους ενόχλησε, και τα παιδιά θα πρέπει να γνωρίζουν πως μπορούν να βοηθηθούν.
- ✓ Το πρόβλημα του παιδοφιλικού τουρισμού, είναι παγκόσμιο και όχι μόνο στην Κύπρο. Ένα παγκόσμιο πρόβλημα, μόνο με μια παγκόσμια λύση μπορεί να περιοριστεί. Η συνεργασία των χωρών και η κοινή χρήση βάσεων δεδομένων υπόπτων είναι ένα μικρό κομμάτι που εν μέρει υλοποιείται. Αν δοθεί μεγαλύτερη βάση σε αυτά τα προβλήματα μέσα από συνεργασίες αεροδρομίων, αστυνομιών και φορέων προστασία των παιδιών, θα αποφευχθούν τέτοιου είδους φαινόμενα.

Η ενημέρωση για τέτοια θέματα είναι το ελάχιστο καθήκον που έχουμε να εκτελέσουμε για να αποτρέψουμε δυσάρεστες καταστάσεις στο μέλλον. Στην θέση του θύματος είναι τα παιδιά που έχουν ανάγκη την προστασία και την βοήθεια των μεγαλύτερων και είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε.

«... Τα παιδιά σε όλον τον κόσμο είναι αθώα, ευάλωτα και δε μπορούν να επιβιώσουν μόνα τους. Είναι, επίσης, περίεργα, ενεργητικά και ελπίζουν. Ο χρόνος τους θα πρέπει να είναι γεμάτος χαρά και ειρήνη, παιχνίδι, μάθηση και ανάπτυξη. Το μέλλον τους θα πρέπει να κτίζεται μέσα σε πνεύμα αρμονίας και συνεργασίας. Η ζωή τους θα ωριμάσει, καθώς θα διευρύνονται οι προοπτικές τους και θα κερδίζουν εμπειρίες...»

Παγκόσμια Διακήρυξη για την Επιβίωση,

Προστασία και Ανάπτυξη των Παιδιών,

Συνάντηση Κορυφής για τα Παιδιά (1990)

11. Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Webster F., *Theories of the Information Society*. 1995, Roudledge.
2. Healy M. A., (2004 August 02), *Child pornography: an international perspective*, United States Embassy Stockholm.
3. "Internet porn 'increasing child abuse'". *Guardian Unlimited* (London: Guardian News and Media Limited). 2004-01-12. Retrieved 2007-06-01
4. Pentagon workers found to have downloaded child pornography. *Guardian Unlimited* (London: Guardian News and Media Limited). 2010-07-24.
5. Child pornography fact sheet, *National Center for missing and exploited children*. 2007.
6. Δημητρίου Μ. (2010 Μάρτης 06), 43χρονος, ύποπτος για παιδική πορνογραφία. Το δικαστήριο εξέδωσε διάταγμα πενθήμερης προσωποκράτησης του, *Χαραυγή*.
7. ΚΥΠΕ (2009 Μάρτης 04), Ερευνήθηκαν 81 υποθέσεις το 2008. Αυξητική τάση παρουσιάζουν τα φαινόμενα παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο, *ο Φιλελεύθερος*.
8. Κωνσταντινίδης Ι. Μιχαηλίδης Γ., (2007 Σεπτέμβριος 27), Η Κύπρος στον κλοιό της παιδικής πορνογραφίας, *η Σημερινή*.
9. Συνελήφθη για παιδική πορνογραφία η σύζυγος συνεργάτη υπουργού, *Παρέμβαση*. 2010-10-15.
10. Cyber Crime, The FBI from <http://www.fbi.gov/about-us/investigate/cyber/cyber>
11. Έσπασε όλα τα ρεκόρ η παιδική πορνογραφία στην Ιαπωνία, 2011, Φεβρουάριος 24, ΣΚΑΪ online, skai.gr
12. www.cyberethics.info
13. Βουλή των αντιπροσώπων, 2009 Μάρτιος 21, «Το πρόβλημα της διάδοσης παιδικού πορνογραφικού και άλλου υλικού μέσω του διαδικτύου»
14. ΚΥΠΕ, 2008 Ιούνιος 25, «Αύξηση της παιδικής πορνογραφίας»
15. Νόμος 87 (1)/ 2007 περί εμπορίας προσώπων, άρθρο 11,1 α-ε.
16. Νόμος 22 (iii)/2004 Σύμβαση της Ευρώπης, άρθρο 11, α-ε.